

tandem una cataris cordatus descendit, exploratura in revera lynx insperata! ite non se mouet, non oculum aperit, non halitus trahit; sic simia continuo audacior evadens magis, magnisque appropinquit, dumque id impunit agit, alias etiam fuso exemplo de arborebus trahit, accedunt fecurz, dumque inimicum suum occisum putant, exultant & tripudiant: tamen enim vero lynx subito irrumptens nunc hanc nunc ilam simiam mortuam enecat, & devorat. O infelices simiz, quis vos in necem dedit? an inimicus? Non! sed nimis presumptuosa vestra, ac imaginaria securitas. Sic ut lynx cum simis ita diabolus cum peccatoribus ludit; simulat se mortuum, non illis aliquando tentat, non infestat, non terret: verum cum illi presumptuosa securitate sibi blandiatur, dicuntque non sentio tentationem, non habeo periculum, tunc enim vero irrumpt, & incutias id genus animas sterilitate, maledicta, occidit. Infernalis animarum latro eti utique tam vafer & astutus, ut hominem non prima statim vice ad enormis flagitia invitet, alias nimis arte proderet efe impotestorem; initio levia petit, & deinceps pedenter ad graviora perverget. Eva in Paradiso non fatigat perfusus ut comedetur, sed tantum ut apiceret fructum: Vnde mulier quod bonum est ligatum ad secundum: (Gen. 3.) deinde ut ejus pulchritudinem ex sapientia magis magisque confiderat: Vnde, quod est periculum oculis, affectu que delectabilis ei deum ut decerpatur, deinceps oculorum exploraret, & sic successice induxit, ut comedetur: Eadem statim hodiendum praefecit, aliter celebre quidam Concionator. (La Selva in Advent. conc. II. p. 1.) Honefus Joven primus fuderat, nihil malo esse, si in engement alterius sexus perfonam oculos conjicit, si humanae salutem, si eam iterum iterumque conveiat, si ferentes cum illa mitice, si manum eius prehendat, & que sunt similia: fidis impostori? putas ea esse securitas? va tibi! paulo post perducet te ad immannia peccata, que nunc non cogitas, & ninquam de teipso creditis!

10. Hac quidem omnia bane, at nonenam; verum ego habeo secum inexpugnabile, quo contra tentationes diaboli uitissimum sum: Qualest securum? audiui in concione memoriam mortis, iudicij, & inferni esse efficacissimum contra tentationes remedium; cum ergo in familiaritatem illam periculofam me ingram, mortem, iudicium, & infernum viva imaginationi mihi represeftabo, & sic labo firmiter! Ita haud pridem aliquis ad me! Mihi Christiane, sapit aut deliras? non intellexisti concionatorem illum, qui, prout haud dubito, locutus est de tentationibus, que te praventum, non de illis, quibus te voluntaria temeritate ingeris. Si memoria mortis tam potens freuent non est, ut te antecedenter a peccatis periculo retrahat, etiam tam potens non erit, ut subfuequenter in periculo a te peccato praeferat. Olim accessit ad Christum juvenis supliciter rogans, (Lnc. 9.) ut sibi, parato ad omnia, viam salutis demon-

straret, cui dixit Servator: Sequere me! Annuit juvenis, sed prius facultatem petiti abeundi in domum, & mortuum Patrem cepit. Negavit illi Dei Filius hanc facultatem inquiens: Sine, ut mortui cepilane mortuos suis, in auctoritate & annuntia regnum Dei. Hac responso est admirata dignissima! quaro enim, an non iure naturali ac Divino oportet honorare parentes, & illis omnia obsequia; praesertim ultima deferre? oportet utique? cur ergo non permisit Christus Dominus, ut hic filius patruo suo ultimum sepulchri honorem exhiberet? Præclare huic dubio succurrunt S. Ambrosius in Lc. (hic) inquiens, hunc juvenem fuisse ex genitibus, & ideo Christum non voluisse, ut sepulcrum causa rediret ad fuos, ne forte ex conversione & perfusionibus amicorum depravatus a vocatio & sequela Christi desideret. Non recuatur ab officio Paris filius; sed fidelis a prædicti communione feciorum. O mihi Christiane, quam potens tua presumptionis refutatio est hic Evangelii locus! Iste juvenis ante oculos habebat in feretro expostum parentis cadaver, & tamen ob præfensionem gentilium amicorum verbabatur in periculo perversioris in materia fidei: cur ergo credamus, quod tu non obstante tua, quam dicas, imaginatione mortis ob præfensionem tui furoris perlonarum non sis futurus in periculo perversioris in materia castitatis, que longe eti subtilior? Ea quae incepit loquaris! utere tu sacris remediiis in tuis tentationibus, que inopinato te obruant, non que tu voluntaria accessis!

12. Ergo prodam occultum carcinoma in nomine Domini! Mihi concionator, non possum declinare illam illius personæ familiaritatem; sumus sponsi, illa mea est, ego illius! O mihi bone, quantum tu suspirium ex hoc corde exprimis? imo non tam ex hoc quame ex corde Matris Ecclesie, a nemine aliis grandias detinimus nisi solite, quam ab his peritos, qui quoniam impudentissima libertate, inconfutis parentibus, & infelis amici clanculariis defonsatio-nes incunt, & deinceps licentiosi sibi, quam alii non defonsati, perniciem effe viveat arbitrab- tur. Quondam integra Philistorum regio ab innipi incendio devastata fuit: Fruges concremas sunt in rastum, ut vineas quoque & olivæ & foamma consumueret. (Jud. 14.) Unde tautum in fortunam: quis fuit crudelis illi incendiarius? Samson fuit: is exitialis odio contra Philistos atrauit, novo inaudito nocenti invento trecentas vulpes venatione cepit, easque par & colligatas appensis ad caudam ardentes faciulis per maturas segetes abegit, ex quolonge lateque vineas & agri exsuli sunt. Per vulpes has usque adeo periclosas, intelligentias interpretare. Hugone in cap. 8. Matthei laciavi amorem & amarit vel turpis amoris, vel prætexit ipsorum vinculo colligati, o quantam haigro Ecclesiaz ruinam inferunt, & pessimis exemplo pudendum libidinis incendum non sine innumerabilitate animarum strage longe lateque propagant. Audite miseri! etio vos esse despou-

fas,

Iatos, tamen jus nullum vobis competit in una domo commorandi aut ea quia putatis libertate conversandi; peccata, quibus nunc statui matrimoniali præludatis, Divinam maledictionem super caput vestrum adducunt! eritis miserimi, pauperes, afflitti, & millesio aduersitatis tribus obnoxii conjuges; quare eti in statu solito sufficiens impudentissimi peccatores! Ita Deus facit!

13.

Epilogue. Verum quid in refutandis hujusmodi objectionibus multum fatigor, quas certe infelices invenerint, si boni Christiani essent, nonquam afferrent. Et hoc est propter cetera efficacia omnis refutatio, pugnat pro suis familiaritatis ac confortis tanquam pro artis & focus, quia sinceram emendationem voluntatem, fatulique curam non habent. Homines sancti, qui peccati horrorem, Detinorem, & vivam rerum zeternam fidem in anime gerunt, non sic tricantan, non tergiversantur, non praetextus ac palliabantur, sed coena obedientiæ ubi vel umbras peccati adverabant, fine mortuorum capiebant. Pro mille aliis iuvat hic pulcherrimam historiam facilius effere, quam Surius 3. Nov. T. 6. & alii scriptores commemorant. Sancta Wenefrida Virgo in Anglia, (Sanchez 5. cap. 8. In Rega. Dei. Roffigol. cent. 2. mir. 16.) unicu[m] Principis Caroli filia, cum sanctum Abbatem Bennoum de incomparabili Virginitatis thesauro capite difcurrentem audiret, adeo celestis Sponsi amore exsaturit, ut illi teneria in anis illibatae castitatem voreritac conficerat. Quondam, cum ejus parentes, die Dominicæ in Divina caufa & domo aberant, repente in eis cubiculum irrupit Caducus Regis Alani Filius, cohoruit Virgo, & tota fascie verendum subiit. Verum Princeps amicis talutatum junto bono esse animo, fe huc venit, fe ut suos illi amores significaret, conjugum que una cum regno offeret. Recedit retro Virgo, & opportunitatem nastra, cum procus nil minus cogitaret, per nefrūm periculoso latu se ejicit, malens de vita, quame de Virginali candore periclitari. Caducus in furias actus cito per sculas prorumpit, Virginem sifilet juberet, fugientem stricto gladio infectatur, & tandem in ipso tempore occupatum capite truncat. Obstatque documentum facinus plebs Christiana, & sanctus Praeful Bennou de faciendo progressus fecerato Cadoco Divinam ultionem impetratus est, qui derupte mortuus concidit. Tunc fama de Vir venerabile Virginis caput de terra subiit, & truncoque corpori adaptavit; & ecce! confessio illa revisit, retinetus circa collum modicam cicatricem per modum rubentis fili in signum martyrii: eo autem loco, ubi decussum Virginis caput cecidit, illuc limpidissimas fons & terra eruunt, cuius aqua diversi morborum generibus medebantur. Eni mihi Christiane, sic impudicitia pericula fugiat oportet, qui Deum, & Virginalem candoram amat. Cor non & ut tam causa pericula fugis? Reponsum mei in vicem dei tibi conscientia! &c. &c.

Glossa Specil. Carech. Conc. Tom. II. Pars II.

De operibus satisfactoriis, & in primis de tolerancia Adversarium.

Vos vero contristabimini, sed tristitia vestra verteatur in gaudium. Iesus 16.
Tolerancia adversariorum est optimum remedium ad expiationem peccatorum.

1. **V**OS vero contristabimini. Hic habet orationem, Charissimi Apotholi, quo Christus Magister vester famem, sitim, inopiam, contemptum, persecutions, carceres, accrucientem mortem vobis denunciat: hæc merces vestra, quod eis Divitatem, ac gloriam intra & extra urbem Hierusalem coram iudicatis, & gentibus generose afferueritis, quod facram Evangelii legem in universo orbe promulgatis! Tu O Sancte Petre Roma, & frater tuus Andreas in Achaea crucifiximus! Tu O sancte Thoma in India fugit & lancea configeris! Tu O sancte Mathia in Ethiopia lapidis obrueris! Tu O sancte Jacobus de templi fastigio præcepis deicieris! Tu O sancte Bartholomeus excorieris! Vos omnes Discipuli Domini florib[us] & feli[bus]! poli arnum vitam in illo vobis supererit quam dolorosa more & crudele martyrium! Sed quid lugis hanc vestram fortem? ita Deus ordinarie iulet: quos amat castigat, & quos in amicos resipit, mille adversitatibus affligi permittit. Capit experientiam, cui alliberit, peccator; convertatur hodie ex toto corde, atque cum Deo in amicitione perfecte redeat, si ante in bonis corporis, fama & fortuna felicem se reputavit, cras & perendie in omnibus illis afflictiones sentiet, confargent contra ipsam imperatae agitudines, fali frates, iniusta odia, proximorum inimicitie, dama temporalia, & quavis alia mala, id quod spiritus sanctus jam dudum per Regum sapientissimum promulgavit, inquiens: Fili accedens ad servitatem Dei - prepara animam tuam ad testationem; &c. (Ecccl. 2.) Ita ego quidem compatri, & foliati caufa colloquio cum sanctis Christi Apostolis! verum & video, quod illi adeo nullam tristitia signum edant, ut potius exuberanter animi latidae crucis, lanceis, lapides, baculos, cultros, aliquæ crudelitatis instrumenta amplectentes, osculantur, atque felices se repusat, si ponunt pro nomine Jesu contumeliam pati! Nempe exhibulantur eorum animi per verba quæ Christus statim subnixit: Tristitia vestra vertitur in gaudium! Quid sequitur? Sequitur, quod plane sub amore adversitatis cortice longe dulcior nucleus delitecat, quan nobis imaginarem, & quod illi Christiani gravissime decipiuntur, qui obvia crucis afflitti in furias aguntur dicentes: Ille & ille meus inimicus hoc mihi malum fixit! perreat; quia multorum peccatorum, & forsan ipsius damnacionis mihi causa est & origo.

H 3. 2. Pro

2. *Propositio.* Parciasilla, mi Christiane! Me minilli, quid de satisfacienda sacramentalia ante unam vel alteram septimanae tibi dixerim? Preoientis post exoneratam confessione conscientiam in id omnem curam convertere debet, ut offendit Deo non solum per penitentiam a confessario taxatum, sed & per opera penalis voluntarie attempta satisficiat. Inter hac opera satisfactoria hodie primo omnium tibi commando aquinimum tolerantiam adversitatum! Proinde, ut hanc tibi persuadeam in praefatarum demonstrare cogito. Primo, adversitates non ab iniuncto homine, sed ab amabilis Nominis Providentia provenire: Secundo falso illas vocari malum; Tertio, esse potius occasionem & causam grandis boni. Quid conclusionis exinde formare debeas, ex decursu fer monis patet. Attende! Favete!

§. I. *Primo secundum primo, quod provenientia a Deo.*

3. *Conformatio.* Imprudens Mundus in suis principiis multoties decipitur, praeceps autem in adversis: si quis a potestate opprimitur, si quis lite cadit, si quis persecutioem metuit, si quis ad inopiam redigitur, si quis fortunam minus sibi faventem experitur, statim culpam in proximum refudit, cique mala omnia bilis in temperanza impetratur. O mi Christiane corrigo erroneous dictamen & firmiter crede, quidquid finitum tibi accidit, a Deo venire. Vis probationem? Vade mecum in montem sollicitum? Ibi postquam Divinissimus Redemptor peccata mundi tot fanguineis lacrymis quot sudoribus guttulis deflevit, ab irruente Pontificis ac Phariseorum satelliti captus, vindictaque est, indignatus hunc facinoris Petrus eduxit & vagina gladium, vulneraque uno etiam cateros nebulares frangere cogitabat. Sed Christus Dominus compescuit indiferentem fervorem, praecepit Petro, gladium in vagina reconcideret, inter alia hoc motu usus: *Calicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum!* (Jeron. 18.) O amabilissime Sovator, nisi grandis irreverentia & temeritas foret, vellad em hoc dicum quationem subnecere, protestando tamen, quod ex ille meum intellectum infinita tua sapientia obediensime subficiunt! Domine, cur dicas, calicem passionis tibi dari a Patre tuo? Nonne Judas te vendidi? nonne faceretos te accusarunt? nonne iniqui iudices te condemnarunt? nonne Pilatus mortis sententiam contra te tulit? nonne carnifices te cruci affixerunt? ecce hi sunt, passionis ac mortis tuae architecti, hi amarissimum calicem tibi propinarunt, non Pater! Verum deinceps capite digitum ori imponeo! abit a me ut incarnatus! Dei sapientie re ludet! *Calicem dedit mihi Pater,* inquit Christus. Quare? ideo, ait Pientissimus quidam contemplativus, (P. Segneri Manu. an. 22. April. num. 3.) ut edoceremur, omnes mundi tribulationes tanquam immediate a Dei manu provenientes acceptari debere, Judam autem & scri-

bas, & Phariseos, & iniquos Judices tantum fuisse instrumenta, quibus Divinus Pater ad misericordiam calicis amaritudinem uestis est. Nota tibi hoc mi Christiane! cum injuris, calumnias & perfusionibus impetreris, cogita hunc calicem tibi dari a Divino Patre, noli culpam imputare proximo: sic enim solum est quasi baculus, quo Deus te percūti, & hos fiti tibi folati; quod eo ipso hic baculus plus tibi nocere non posse, quam Deus velit, & permettit. Nunquam observasti? que differentia fit inter ovi culum & canem, cum ovi culum patior baculo percūti, illa humillima ac patientissime verbera sustinet: at cum canem cūsigat, illa rabiōsos dentes in baculum defigit. Si tu Deo percūtiunt oblates, si baculum, id est, proximum malefactorem tuum furiosus dicit & facit amordreas, signum est te esse canem, non Christi ovi culum.

4. *Quarum autem omnes Mundi tribulationes?* Deo proveniant, notandum tamen ulterior est, eas non provenire a Deo irato, sed proprio, non a Deo, qui nostram penitentiam, sed falutem querit, ac desiderat. O Sancte Ambrosii, succurre mihi ad hanc veritatem rite monstrandam! Sanctus Ecclesie Doctor in libro Genesis legit & admiratur illas Dei minas: *De locis horum, quem creavi, a facies terea,* (Gen. 6.) quarebit ahas minas executas sit Deus? Protectio non; vivit enim & propagat humanum genus in hodiernam diem. (S. Amb. de Acta Gen. cap. 13.) Sed quare executas non est? quia luxurian minus non iracunda sed amorosa, decretivite Deus delere hominem non simpliciter, sed secundum quid; Nunquam observasti horulatum arborum & vinearum cultura occupatum? ille ramos truncat, comes decerpit, rurculos præscindit, cultivo corticem apertit, sternere foedat, & verbis sepi. Obom horulane, quid mali tibi inutili hac arbustula, quam tanta iracundia preferueris? O! non est iracundia; his enim artibus, & industris, quibus horulatum propagines noxias detruncat, arborum fructuosem reddit. Sic Deus agit, mi Christiane, ramos superflue excrecentes ab arbo cordis tui amputat, ut te tanto magis bonorum operum sercam redat. Tales rami inutilis sunt tibi qui, quos dum nimis imprudentes diligis, serfivitum Divinum omittis: amputentur! tales rami inutilis sunt opes terrena, quas dum inordinatim accumbolis, ambitione te supra alios extollis; amputentur! tales rami inutilis sunt valeudo & vita libertas, quibus dum ad immundicias & intemperias abuteris, Deum multiores graviter offendis: amputentur! sic de cetero bonorum temporali abutu decernit Deus inquietus: *Dilebo hominem, id est, detruitum hominem peccatum,* & faciam hominem virtuosum, non proiectum illum, in mortem aeternam, sed viaveritas adducam illum ad vitam meliorem! Verbo: *Ministrat Deus supplicationem, sed non permittit excitacionem,* att. S. Ambrosius, (loc. cit.) clarificante

fime demonstrans, quod probandum erat, adversitates venire a Deo, & quidem a Deo non irato, sed proprio. Jam ulterus!

§. II. *Secundo, quod non sunt malum, sed occasio magis boni.*

6. *Eo ipso, quod adversitates a Deo, & quidem proprio proficiuntur, manifestum est;* quam incepit ac falso mundani homines illa tanquam grande malum exhorescant, & abominantur. O mi Christiane falleris! an ut malum dixeris paupertatem, qua ab Apostolo, & tot Religiorum milibus supra omnes thesaurorum astimatur? an ut malum dixeris morbos, qui inopem Lazarum ad finum Abraham promoverunt? an ut malum dixeris perfections, que Davidecum ad thronum Israeliticum exverunt? Ah! nimis quam certum est, solum picatum vere malum dicitur, quia a Deo separatur; cetera, qua in hoc mundo nomine afflictionis veniant, mala non sunt, quia, si vis, ad aeternam tuam felicitatem conducunt. Nofe cupis, quomodo & qua ratione?

7. *Io primis adversitates conducunt ad aeternam felicitatem, quatenus peccatores ad peccantem, & seriam delictorum detractionem perducunt.* Percipe quid admirabile! Plinius (lib. 25. cap. 3.) enarrat: *Vulneratus quidam in latere suifilo in eum radetus erat, ut plaga in ictus putridum ac infanabile degeneraret, magis pustibus morti innominaret. Ruritaque ambulans nudato pectora inclinavit se genes truncae succisa arboreo, ut crampeni sanie sic exstum aperiret. Ibi fomio cum corruptus esset, prodit et cauteice anguis, qui ultus avide exstinxit. Experitus illi venenatum serpentem excusit, interim tamen fe huius modicriter levatum sonit. Itaque potuisse ad eundem locum reversus, rursus fugendi ulceris facultatem serpenti fecit, a quo cum aliis lamberetur, sanitas primitam ex integratio recuperavit. Ab eo tempore homo illa a serpente adeo dilectus fuit, ut nullo in loco cubare posset, quia serpens ad eum accederet. Quare ejusmodi confortum fugiens solum vertit. Verum cum in patriam denouo reverfuerit, lepens ita illum feceratibus, ut continuo penes januam cubiculi illius moraretur. Suferunt amici, ut serpente occideret, at ille, abiit, aiebat, ut Medicum meum occidam, pudendaque ingratisudine illi mortem inferam, cui vitam deboe. Quid serpens ita vulnerato huic profuit, id temporalis adversitas nonnangum proderit peccatori. Quid est peccatum aliud nisi venenorum ulcus, quod aeternam mortem interficit animam? cum igitur malo tuo, mi Christiane, alium indormilis, mittit Deus serpente, id est aculeatum, calumniam, & mortadem linguam, aut aliam afflictionem, qua id efficit, ut mortiferum anima venenum ad tuam salutem evomias. Ita fit? probatum est.*

8. *Deinde adversitates conducunt homini ad aeternam felicitatem, quatenus peccatorem post*

evomitum anima venenum deinceps a peccato præseruant. Cum Patriarcha Abraham in Gerarum peregrinatus fuerat, (Gen. 20.) Sara uxori tui miserabilis petitionem proposita, videlicet, ut deinceps non uxorem, sed foemem suam le esse simularet; Icio enim, aiebat, populum hujus regiovis esse valde laetivum; ideo vero, ut cum pulchritudinem tuam intuluerint, me maritum tuum interficiant, ut tui copiam acquireant. Neque inanis fuit Abrahami metus; vix enim in interiora regionis pene intulere, Sara a latere Abrahami abrepa, & in aulam Regis Abimelech perducta fuit. O misera femina, condoleo tuis vicibus, quia pessima quaque mihi animos præfigit! Verum Dilectissimi, ponite omnis meli fulcione! pudicitia! Sara nullo penitus nato violata est! Itane? in aula? in mediis deliciis? in ipso Venetiis hippodromo? Ita! Plane res est familiola prodigio! Non nego tuis prodigium; sed quod ratione illud Deus operatus est? Eugenius, & Iosephus (Euseb. & Jos. ap. Socratis, part. 42.) telluntur, Regem Abimelech repentina, gravi, & Medicis incognita aegritudine suffice corrumptum, hac magis didicit modebus esse, & spretis voluppatibus continentem amare. O quanta mala prævertit huc agitudo! impediret, ne Sara turpe fountum, & Rex imprudens hadus feret. Sic Deus hodiecum soleat; mittit adversitates ad sanctissimos fnes, videbunt ad impedienda peccata, quia alia hic aut ibi committenda prævidet. Nota tibi hoc, mi Christiane, & poteris circa arcana Numinis Providentiae multa tibi solvere amignta! quæris sape apud templetum, quæro cui permittit illum Deucus aut brachium frangere? cui permittit altius in periculoso febribus incidere? cui permittit tertium excedio, aut rapina depauperari? nemus. Deus sandom finem habet, quem habuit in aegritudine Regis Abimelech, vult impeditre peccata! protesto cum alegando absita mortalitate nebulosa fas tibi erit arcana Divina Providentiae cauila inueni, videbis & hunc & illum in turpissima peccata & in ipsam demum aeternam penitentiam hunc protapluram, nisi adverstatae? Den immissa sufficit præservatus. Quid sequitur? Hoc iterum sequitur, injuriam fieri adverstata, si malum vocetur, quia revera ingens Dei beneficium, & nostra salutis promotivum est, id quod altera haec sermonis parte probandum est.

§. III. *Tertio, quod expungant reatum peccatis restitutum.*

9. *Vah!* quid opus est, adversitates per laudibus commendantes illa crux quam patior, est unica causa meæ repudiatatis! vellem Deo de votis servire, nisi illa infinita, perfecit aut paupertas in impatientias, & mille peccata me pertraheret! Mi Christiane, tu optimam Dei intentionem pervertis! quid repudias & peccatis deditus sis culpa est penes te, non penes adversitatem, quia si bene uellet, posse

H 4 fer

set tibi cedere in grande anime emolumen. Diversissimum mundi Redemptor, quondam Hierosolymis delatus est ad probatricem piceam, ubi magna concorū, ardorū, claudorū, aliorumque agitorū multitudine jacet, expeditantiam aquæ motum certis temporibus ab Angelō factum. Inter hos erat paralyticus a totto mundo derelictus, non enim habebat hominem, qui illum in aquam ab Angelo commotum demitteret; & sic tristitia & oco integris annis miseranda paralyticus in litora jacuit, Christus Dominus benignus oculis in eum intutus quidivit: (Joan. 5. vi. f.) Hoc interrogatio, quæ recte Simone de Caipha (lib. 5. cap. 27.) Dei filius diceret volunt: *Hanc eum ibi facias! et utique oppido mirabilis!* quid enim dubitas, o Domine? hac enim est intentio & unicua finis, propter quem misericordia homo tanta temporis diuturnitate ad ripam medicinalis aquæ commoratur: nil aliud ardentes desiderat ac suspirat, quam sanus fieri! crediderim! verum S. Irenaeus (lib. 4. c. 12.) & Cyrilus (lib. 4. cap. 113.) autumant, magnam esse dubium, an non paralyticus a gravius flinitati præferre, & consequenter ad interrogacionem Christi negative respondere debet. Quare? quia haec agitatio Divinitus sibi inficta peccatorum restum expiri, & Divina Iustitia pro refra poena reatu satisfacie poterat. Enī Christiane, quanti interfit, ut adverterit, quam patetis, bene utaris. Tu dicit am tibi cedere in peccatorum augmentum, & hoc adeo est contra intentionem Numinis, ut per adverterit potius deberent peccata expungi, quam multiplicari. Si sancti virtutum supernaturalium principiis bene efficiuntur, & ego ex te querar: Vis ab hac adverterit liberari, deberes respondere: Non volo, quare? ut Christianum patientem imiter, ut Deo pro peccatis satisficiam, ut penas purgatoriū redimam! Sic bene!

10. Et certe hoc ipsum, posse per adverserit tempore purgatorii penas redimere, grande est beneficium: scis qualia, ac quantia sint purgantium hammarum tormenta? Non est hujus loci, ut ea tibi prolixè describam: unam tamen non possum subfertre historiolam, qua poteris ex police cognoscere gigantem. (Manu de pug. dilec. 1. num. 15.) Vir quidam religiosus ad mortis confinia deductus id unice desiderabat, ut antequam vita funderetur, ab Abate pro more sui ordinis penitentiam rogatam posset, qua quotidiana imperfectiones, & leves regularem transgressiones expiat: verum Abbas negotiorum causa & monasterio absuit, nec prius redit, quam ager obit. Paratur ergo funeralia, corpus sarcophago componitur, adest dies & hora sepulcrum. Interni advenit Abbas, funeri se conitem jungit, cadaver portatur ad tumulum, cum ecce defuncti spiritus appetat a nemine nisi ab Abbate vivis, ad cuius pedes præsidus ajet, et canibi facultatem a Deo datam esse, ut pro lev-

bis delictis penitentiam petere posset. Bene sed, subficeret Abbas, sufficiat tibi pro penitentia, ut in purgatorio mancas hanc diutinum, quam corpus tuum in sepulchrum demersum fuerit. Tunc eam vero anima, in inconditum ejalutus erupit, qui per totum Monasterium audiebantur, vociferans: O crudelem Abbatem! O penitentiam absque misericordia! Christiane mihi, non exhortabis? si anima hujus Religiose moram unius vel alterius momenti in purgatorio nimis crudelē & intolerabilē posnam repuravit, Deum immortalem! quid erit inter annos aut biennium, aut triennium, aut decennium, aut vicennium in terribili hoc ergastulo? & tamea tormenta ad tantum temporis diuturnitatem protracta adeo nihil sunt novi, ut paffum legantur in historiis. Jam quis non felicem se affimet, si possit tantorum suppliciorum restum leviter expungere? & hoc fit per tolerantiam temporalium adversitatum. Mihi Christiane, si verbum aculeatum, si levem injuriam, si iniuncti perfecutionem, si tuum pauperitatem, aut aliam quamvis afflictionem amore Dei tui patienter sustineas, eamque in unione meritorum Christi Deo offeras, sane in Divina Iustitia ratiocinio tandem potes delere debitum, quod in altera vita per complurium annorum tormenta solvere debuitis. Quis igitur adverterit non magis alit?

11. In Historia Ordinis Prædicatorum (4. p. 1. c. 30.) perlitteretur, quendam Religiosum gravis morbo documentem, dum oratione varcabat, extra se rapum esse, & subito exclarasse: *Domine liberer n̄que ad diem iudicij!* Hoc auditio aitonitus infirmarius querebat quid significare voleat hoc clamore? Et reportauit ager: Deus mihi revelavit, quantum theaurus delicias sub afflictionibus, quantum fit premium illis correspondens, & quam fortendum fors sit, hic illud exsolvere, quod per solvendum refutat in purgatorio. Id dum ego audiebam, tantum patiens desiderium me invaserit, ut Deo me obtulerim ad passionem milium & plurium annorum; ideo in has voces erupi: *Domine liberer n̄que in diem iudicij!*

12. Epilogus. Jam reflecto oculos ad thema seu textum, quem initio sermoni addaxi, non quidem ad ea verba, vos contribuimus, de quibus haec tamen satis prolixè agum est, sed ad sequentia: *ristitio vestra veretur in gaudium.* Mihi Christiane, suade tibi, ut post sacramentalem penitentiam Deo two pro peccatis per tolerantiam adverterit satisfacere studeas; quia haec ipsa adverterit tolerantiam quondam impnemum tibi pariet gaudium. Gaudium tibi erit, cum videbis has adverstites a Deo, non ab inimico nomine fulle profectas; gaudium tibi erit, cum videbis, has adverstites ad summum animum emolumentum eius datas; gaudium tibi erit, cum videbis, per has adverstites immensem penitentiarum debitum nullum in purgatorio expunctionem. Tunc

alii

aliis erit rerum facies! nunc in exigua a filio dñe constitutis ingemicis, lacrimaris, ejulas: tunc autem Dei servientis manus osculabitis, eique grates infinitas rependes, quod affligenis te affligendo tibi non pepererit, dicens: O Domine, quam bonus, quam pius, quam providus es! laudo ac benedico te proper illam, quam misiti adveritatem: quia nunc agnoscō, sic me ab innumeris peccatis & ab ipso aternali interitu, aut fatemi a terribili purgatorio pena fusile præservatum! Ita in loquens & ego te hodierni fermonis commonebo, habiti supra hunc Evangelii textum: *Vos contribuimus, sed istititia vestra veretur in gaudium!* (Joan. 16. 36. &c.)

Dominica IV. post Pascha .

C O N C E P T U S X X X I I I .

De apertis satisfactoriis, & spectaculo indulgentiis.

Vado ad eum, qui misit me, nevo expositus interrogat me, quo vadis? Joan. 16.

Pausa ex peccato residua expungitur per indulgentias.

1. M *Si Christiane, si verbi Evangelii hodie me interrogerem: quo vadis?* Prete quidem respondes cum Christo Domino: *Vado ad eum, qui misit me;* ideo enim ex nihilo creatus, & in hunc mundum misit fumus, ut per vitam meritorum operibus plenam ad Deum, & aeternam beatitudinem tangam ad finem & scopum nostræ creationis tendamus. Verum non tu eadem securitate ac fiducia id affirmare potes, quia Christus Dominus; ille enim iam inoccensimus, & omnis navi expers Deus est, quem in via ad calum nullum omnino impedimentum remoratur: tu vero peccator es, consequenter in via salutis duplex oblationem habes, culpan quidem, quia pugnat cum gratia, fine quis laus obtinet non potest; peccatum vero, quia haec pugnat cum gloria, qui beatitudo in calis fruuntur. Si igitur inoffenso pede via Christianum præceutem in celestem patriam sequi, oportet, ut geminum hoc obitaculum prius removreas. Ex culpam quidem quod attinet, audiuti illam per Sacramentum penitentiarum auferris. Peccatum autem quod concernit, illa duplex est, aeterna & temporalis: aeterna una cum culpa per sacramentalem Sacerdotis abolitionem remittitur: temporalis vero, qui ordinarie remanet, vel in hac vita per voluntariis satisfactio[n]es, vel in altera vita per emendatoriis exercitio[n]es removenda est. Felix ille est, qui in hac non in altera vita residuum peccati debitum expungere futuris, & in huic finem, mihi Christiane, tibi ultima vice commendavi aequali adversitatem tollerantiam. Vis, ut alius id genus remedium, ut alii, ut alii de veritate dicti essent, qui, quo chariores Deo virtutibus magis ornati fuerit, tanto acerbioribus cruciaribus sunt exerciti, quin imprimis magis vitam ab omni peccati umbra alienam duxerint, tanto magis infatibili per Deo patienti desiderio arserent illudque tandem expleverant, dum aliquantum, ab illipatatis, etsi in exilia ejus, aliis lanceis confusi, aliis

2. Propositio. Igitur de indulgentiis erit ho-diemus sermo. Et primo quidem explicandum erit, unde inexauribilis indulgentiarum thesaurus in Ecclesia existat? Secundo, quem fructum, seu effectum indulgentiæ operentur: Tertio, quomodo seu quod dispositio lucrande sit. Materia hæc est valde utilis, & homini peccatori, qui vero penitentia delecta expiare, ita tempore suum in tuo collocare desiderat, per quam necessaria; proinde obsecro, Attende& & Favete.

§. I. Hinc queritur primo unde indulgentia sit.

3. Confirmatio. Unde & ex quo fundo pretiosissimis indulgentiarum thesauris in Ecclesia existit? Notate responsum! Omnia opera futilaria genitrix habent dores, que ab illis separari non possunt; meritum & satisfactionem! meritum est dignitas ad præmium, quam consequitur quicquid en virtute operatur: & hoc meritum ita ipsius operantis præmium est, ut alteri incedere nulla ratione polsit: *Usu quaque propriam mercede accipere, secundum suum laborem,* inquit Apostolus. (1. Cor. 2.) Satisfactione est, qua flagitium expunguntur debita, quæ peccando contraximus, & hac etiam alia dona potest, hanc aliis ac in arbitrio dicitur dividimus, & omnis navi expers Deus est, quem in via ad calum nullum omnino impedimentum remoratur: tu vero peccator es, consequenter in via salutis duplex oblationem habes, culpan quidem, quia pugnat cum gratia, fine quis laus obtinet non potest; peccatum vero, quia haec pugnat cum gloria, qui beatitudo in calis fruuntur. Si igitur inoffenso pede via Christianum præceutem in celestem patriam sequi, oportet, ut geminum hoc obitaculum prius removreas. Ex culpam quidem quod attinet, audiuti illam per Sacramentum penitentiarum auferris. Peccatum autem quod concernit, illa duplex est, aeterna & temporalis: aeterna una cum culpa per sacramentalem Sacerdotis abolitionem remittitur: temporalis vero, qui ordinarie remanet, vel in hac vita per voluntariis satisfactio[n]es, vel in altera vita per emendatoriis exercitio[n]es removenda est. Felix ille est, qui in hac non in altera vita residuum peccati debitum expungere futuris, & in huic finem, mihi Christiane, tibi ultima vice commendavi aequali adversitatem tollerantiam. Vis, ut alii id genus remedium, ut alii, ut alii de veritate dicti essent, qui, quo chariores Deo virtutibus magis ornati fuerit, tanto acerbioribus cruciaribus sunt exerciti, quin imprimis magis vitam ab omni peccati umbra alienam duxerint, tanto magis infatibili per Deo patienti desiderio arserent illudque tandem expleverant, dum aliquantum, ab illipatatis, etsi in exilia ejus, aliis lanceis confusi, aliis

igibus

ignibus exsteti, ali serarum unguibus discepti; eti pice & plumbo bullient lepidi sunt. Proinde ingens sita satisfactionum summa, cum in calum beatos comitata non sit, utpote nulli ibi ubi futura, ubi nemo quidquam debet, Ecclesia ut haredi ab insatis a filii suis locupletissimis reliqua est. Quid dicam de Virgine Matre? Hac tane eti nihil unquam Divinæ Justitiae debuerit, tamen adversum plus tulit, quam tota reliquorum calum phalanx; hinc iure merito a laudis doctribus appellatur sol martyrum; tantum enim, quos percepit est, dolores supererant aliorum martyrum tormenta, quanto plus lucis fulvus se diffundit, quam mortuissima reliquorum syderum turba. Dura mortienti in cruce Filio adstitit, tam atrox cruciatum sensus fuit, quam ardens amor, quo in illum rebatur; unde sicut patrem amando non habuit, ita nec patiendo, sic ut atomitus Propheta Jeremias, dum querit, cui doloris vim illam maximam comparare debet, dement illam mari similitudinem pronuntiavit, quod aquarum & amaritudinis quasi immittentiam complexitur. *Cul affigilat te filia Ierusalem cum exasperat te? magna si velut mare concutio tua.* (Iobn. 2.) Denique si Maria sanctissima Matris cruciatu maric comparatur, quid de Filii arumissima vita, ad dolorissima morte discendum refert? nonne merito vocari potest oceanus vastissimus, in quem omnia dolorum flumina ac maria se effusivere, fecerintque abyssum aquarum tam profundum, ut a nemine, nisi a solo Deo explorari valeat. Quamquam autem hac infinitorum cruciatus perpeccata oblati fuerit ad satisfactiendum pro mundi delictis, quantum tamen ex ea expensum patemus ad satisfactiendum pro debitis nostris quibuscumque, cum una sola Divini languoris guttula sufficiat quidem suisset ad expungendum debitu, hoc tamen non obstante omnis fanguis in Divisi corpora venis contentus liberalissima bonitate fuerit profutus.

5. Eniigit divitias insatisfiabilis, in gauophylacium Ecclesia, cuius Romanus Pontifex tanquam supremus Christi Domini in terris Vicarius dispensator est, tanta, que cum ne minus quidem, ne dicam exhaustiri possit, merito dicuntur *Theologiae sine defectu?* (Ecc. 30.) Ex hoc thesauri omnes indulgentiarum opes depromuntur, per illas liberalissime communicantur nobis satisfactiones, quas Servator nostro Christus Iesus, & sanctissima ejus Mater, ac fratres nostri natūrā maiores Beati caltes reliquerunt. Nonne iure meritisimo potest nobis Deus occidere illud, (Ioan. 4.) *Alii laboraverunt, & non in laboris erum intercessi?* Christus laboravit, Beatisimū Virgo laboravit, fandi caltes laborevit, & non quasdiu siue inuesties diuitias dicitur sicutam. Jam ultius!

6. II. Secundo, quem effectum operantur.

6. Quem fructum, seu effectum operantur indulgentia? Respondeo, prout supra jam in-

metho-

methodum, que primis illis seculis erat valde austera & vix non terribilis? quamquam enim premerendis his indulgentias necesse fit exequi opera, que supremus Romæ Promotus condus impetrat, illa samem adeo parum difficultas habebat, ut nulla videri posset. Cum olim Roma in Republica Domini seruos libertate dominabant, moris erat virga bis aut ter humeros verberare. Quis idcirco dixerit hanc potius ceremoniam quam verberationem fuisse contrahitatem Dominorum? plane nemo! sic etiam benignitas Ecclesie plus quam materie nihil decebat, licet indulgentiarum favor & gracie leviuscula penas adjungantur, petendo v. g. ut aedatur Ecclesia, ut oratio hand longa fundatur, ut pauperibus modica elemosina detur, ut unius diei jejuniuum servetur, & qua sum similia.

8. Sed quare Ecclesia hodie ab illo ponentiarum rigore recedit? Quia benigna Mater est, quae videns non easdem sume, prout primis illis seculis esse nature humanae vires, filii suis plus quam alias compatiunt, omissoque acriore vino, tantum oculo miserationum vulneribus nostris mederi constitutis: relinquunt quidem penes Deum plenam pro peccatis compensationem exigendi, nobis autem ex alieno suppeditat opes facientes compensationes equeales. Ut ergo elephanter corpore eximatur, optimum factu est multo illum oculi potare, (Art. bish. an. 1. 8. c. 26.) Par ratione Ecclesiæ, ut peccati telum animæ nostræ tenaciter inherget evelleret, maxime confutum judicavit, oculum iusid miferationis purissimum nobis præbere. Neque ideo quis putet, mutata esse Ecclesiæ; eadem illa est, sed mores nostri diversi sunt. Prudentia haud aliter ac cum rerum victrici necessariarum prævia excederent, publica panduntur horrea, ne egenitatem fame perirent: clausa autem summa, cum alimentorum abundantia est, ne ignava olio populus torpescat, & Ecclesia olim tam paucus pondebat thesauris, nostra autem statura tam manifica manu illas largitorum, quidem initio ita agendo foecit sordidam; nunc autem pars ergo impellentes ad desperationem. Sit etiam in Iudeorum Republica olim folium feccivit refugii nominata: (Art. in n. c. 25. Joh. 10.) cum autem Iohannes rebus moderabatur, acceperunt transjordanem tres alii, ut major delinqutum imbecillitas plus peccatis ac miserationis experirentur. Procedamus ad melius.

§. III. Tertio, quomodo lucranda sint.

9. Quomodo ergo, & qua animi dispositione lucranda sunt indulgentiæ? Respondeo duo hic esse observari necessaria: primum ac precipuum est status gratie, seu amicitia Divinge; quapropter plane ridicula sunt eorum studia, qui ad stationes, ad supplications, ad indulgentias peccato fordidit currunt; volunt enim accipere favores, ad quos accipiendo rovera incepunt

ac incipiunt. Ratio hujus rei est clarissima?

Indulgentiae, prout dictum est, sunt participatio opere inextinguatarum, quas Beati Caltes,

Dei Mater, ipseque Dei Filius paraverunt, he-

rit autem non potest, prout obliterat Angelicus (S. Thom. scpl. q. 17. a. 1.) quidquam salubris

lucci ex membris vivis in membrum mortuum derivati: *Membrum mortuum non sufficit influentiam ab aliis vivis.* Quisquis autem noxa lethali tenetur, in mystico Ecclesie corpore membrum et mortuum: fructu igitur a Beatis Ce-

libitis, fructu a Christo capite indulgentiarum influentiam expicit. Quid ergo agendum? finita confusio premittenda est ab hac oportet iniunctum facere, cum exequi cogitamus, quae a Pontifice imperata sunt, ut tanto sumus de Dei gratia fecuriores, cum cetera prestatim. Quodsi confessionis occasio forte non vacat, cum in visitatione certe Ecclesia indulgentias ibi con-

fessio lucrari cupis, saltem una cum proposito proxime facienda confessionis elicienda est con-

tatio perfecta, quia non modo peccatum, sed omnis peccati affectio ex animo ejicitur; non enim est credibile, quod Dominus Deus in amicitiam, & quidem intimam, una cum semissimo omnis peccata recipiat animam nisi ab omni peccato perfekte defecatam.

10. Alterum deinde, quod ad lucrandas indulgentias indispensabiliter necessarium est, ut opera que præcepta sunt, maxima attentione ac perfectione obeat. Dicitur quidem Theologi (Swartz. 3. p. 1. 4. diph. 52. scpl. 6. contra Navar. de indulg. not. 19. n. 6. & not. 32. n. 46.) magnis utriusque fudit, an indulgentiarum gratia obtineri posset per actiones veniali aliqua noxa infictas, v. g. si preces funderentur animo ad alia negotia distracto, si in jejuno excederentur temperantiae fines, si in alijs pauperibus ergoada vanu gloriante aliquad fabraret? Ego in hac controversia libenter amplectenter opinionem benigiam, gravissimos auctores fecutus; verum certus non sum, an ita constitutis illi, qui habet thesauri hujus dominium plenissimum, & qui illius distribuendi tantum curam summo Pontifici commisit. Proinde ratio videtur exigere, ut quicque, quantum potest, certissimum effe studeat, illud anima solvens, quod, quo minus est, quod obtineando tam iugant indulgentiarum bono requiratur, tanto aquis sit, ut quantum fieri potest, omnibus numeris fiat absolutissimum. Quia inno hanc attentionem ac perfectionem operum videatur exigere ipsa grandis felicitas, quae ex indulgentiarum lucro in talen animam redundat. Felicitatem hanc juxat explicare brevi historiola, que in annalibus Seraphici Ordinis refutatur.

11. Ad famam celebrissimi illius jubilai Marie de Portuncula (Hib. S. Franc. T. 1. l. 2. r. 5.) navigarunt ex Scloviano centum & vi-

ginti persone, opera pretium esse rata, ut spe

spiritualis hujus thesauri maris & mortis per-

culis se committerent. Perverserunt felicitatem

sacrum

factum Sacellum Maris de Angelis, & alsignata die sacras industrias pro indulgentiis lucrandis prescripsas pro viribus peregerunt. Confessio negotio in patriam reverti parabat: cum ecce una mulier itineris facia repente gravifirmata correpta diem ibi obiit. Peraditis funeralibus prosecuti sunt iher, at ubi navis concenterant una nocte apparuit illis defuncta immenso splendore circumdata & dixit: Gaudete mecum foci, siquidem pro vestra confortatione me mitti. Sanctissima Virgo Maria nostra, ut vobis annunciarim, me beneficio indulgentiarum Portiuncula eo ipso momento, quo exspiraveram, in calum evolave, abique eo, quod per unicum instantem fussem in purgatorio. His dictis dispergit. Eni mi Christiane, hac est grandis illa indulgentiam felicitas, posse simul & semel expungere omnem peccatum, & sine remora ad eternam beatitudinem ascendere, & te pigrat pro tanta felicitate perfolvere modicas precias aut alia opera omnime non difficilis. Ene! quantum apud nos deficit tanti thefauri estimatio, quia ipsa copia nos pigi facit, & non pudendum est dari Christianos, qui in fidelitate Mariano faci Rofarii aut Scapularis licet expiatione mensuram possent omnium penarum condonacionem confugi, ea tamen sunt ignavia, ut ne quisdem illecebris allici ad rem tam Divinam velet: malunt Polypi instar suis carnibus fame urgente pasci, quam escam alibi, paucos passus promovendo quare. Volo dicere: malum signe alterius vite noxas suas huc, quam tantillo labore illas delere. Si de luctu paucorum numerorum agitur, v. g. si publica letitia causa sumnum aliquot et palati cupidam beneficis in infra stantes sparguntur, enimvero undique accurrunt plurimi, manus tollunt, vociferantur, pilos protendunt uno cujusquam perpectu, mediae per turbas sese ingenerunt & quantumcumque impulsi, compresi, retro magno tempore ac, deinceps illuc, ubi secundiori tortu nam sperant, vi se intridunt. Ex his apparet, quan si mortua non est, falem langueat nostra fides; dum pro eo, quo parem ad opes anime colligendas diligenter adhibere deberemus, etiam finum aperi, & eas, quae non qualitate te offuerunt, excipere piget. O mi Christiane, quanta olim tua fiscoria possumido te subfubbi, venit enimvero veniet hora, qua in purgantes flamas abiecius videbis ad extremum usque assens atrocissimum penarum generi tibi lucendum, quod nunc abique labore expungere posse. Tunc damno tuo sapientior clamabis cum fatus Virginibus: Date nobis deo uero, (Matth. 25.) id est, optabis ut tuus coniugii, tuus filii, tuus fratres, tuus amici in hac vita superflueant, & indulgentiarum iustitiae tibi condoneant, quia tu in vivis tam non curasti. Sed in iuris cedent tam tu iustitia. Deus enim non admittit, ut quidquid exinde emolumenit in te redudet; quia Magnorum Theologorum (Ca-

ter. 2. 16. de induc. q. 5.) doctrina est, induc-
tientis delictis per modum suffragii applica-
tis nemini minus prodebet, quamvis qui cum
viverent, exiguum earam ratione habuerent.
2. Epilogus. Eja Christiani audite mea mo-
nita! Patriarcha Jacob cunctis lexibus, Egypti
abundare frumento, cuius tum gravi pen-
uria laborabat Palatina, non sine indignacio-
ne filios suos incipiuit, (Gen. 42.) Quare ne-
gligitis? descendite, & emitte vobis necessaria, ut
possimus vivere! Ita & ego loquor: quia huc per
Deum fiscoria est plena omnium penarum
condonacione imperante ne tantulum quidem
impeditus industris, quantum modico panis
lucrando impenderetur? Quare negligitis? & des-
cengetis, & emitte! Quid autem dico emitte? cum
ne tercium quidem ad hanc rem comparanda
de suo expendere necesse sit? Nihil de
vestro Christus exigit, quia de suo paratus est
descendere, & quantum res potest. Et per vestram
est voluntatem, ne quidquid ematur? quid
hoc rei est? Invitatur ad Nundinas populares,
in quibus tandem nil aliud fit, quam ut argen-
tum argento, merces mercibus permutterunt, &
pauci accurrunt plarimi. Invitatur ad indul-
gentiarum forum, in quo totum commercii gen-
us est, velle frui lucro fructus alieni, & vix
qui se moveat. O tempe! o frigus! o
dannum! &c.

Dominica V. post Pascha.

CONCEPTUS XXXIV.

De operibus fatisfactoris, & quidem de oratione.

Petite & accipietis. Iohann. 16.

Oratione post resiliens pena reuera extinguit.

1. **E**poto, quod ex hoc suggesti multoties dixi, dico quod. sive repetiti: peccatum non eadem facilitate remittitur, qua committitur; quamquam enim reatu culpis Sacra-mental Absolutione extinguatur, remanet tamen reuera peccata pro quo vel in altera vita terribilium purgatoriis suppliciis, vel in hac vita variarum adversitatum toleratione, de qua nuper discurrimus, iustitia Divina debet sati- fieri. Vis, mi Christiane, alium & faciliorem fatisfaciendi modum? Audi quid confitit ho- dienius Evangelium & impediens septimanam rogationem mihi fuggerat? Namirum ha ipse adversitates, quibus iustitissimus Deus commissa peccata vindicat, posunt oratione redimi- oratione potest Deus placari, oratione potest pro resiliendo peccata reatu satisficeri? Ideo ipse Dei Filius nos instruxit, ut in oratione Dominica ad Deum clamemus: Dime nobis debita nostra: debita quoad culpam non dimittitur nisi per Sacramentum penitentiae: ergo juberem orare, ut nobis dimittantur quoad penam! Res est clara! hinc legitur in utriusque tam Veteris quam novi Testamenti scripturis, quod homines sancti in periculis, & necessitatibus, quibus ob quo.

De Oratione.

ob quotidiana ac levia delicta se jufe a Deo puniri credebant: continuo ad orationem configurarentur. Israhela & dura Aegypti captivitate prologi, (Exod. 14.) & versus patriam itinerantes, cum Pharao nem cum ingenti exercitu fibi a tergo inherenterem conspererunt, tenuerunt valde, quid egerunt clamaverunt ad Dominum. Jacob & Mefopotamia (Gen. 32.) cum tota familia redax, cum audiens fratrem Esau armata militum manu stipatum sibi lethales insidias strucere, vehementer consernatus est: quid egit? oravit ad Dominum. Rex Iosephus, (1. Paral. 20.) cum auditivis filios Moab, & Ammon in suam perniciem conjurasse, perditum se arbitrabatur: quid egit? Totum se contulit ad regandum Domum. Ioh. gravissimo doloribus ad arnum afflitus gaudebat, quod carteris corporis carnis bus carcinae morte deparatis derelicta sine transumendo labia circa denuo: (Job. 19.) quare ut posset orare: Jonas ob inobedientiam peccatum graviter tempestate jacutus metuebat naufragium: quid contulit arripuit? id quod gubernator navis ei fuggebat: Surge & invenio Domum! (Ioh. 6.) Idem fecerunt David in persecutio Saulis, Anna in contemptu amulz, Judith in oblatione arbis, Petrus in carcere, centurio in morbo famuli, Chanana in afflictione filii, & alii, scientes Deum offensum non posse alio potenteri remedio, quam oratione placari.

Hinc quilibet Christianus student oratione: considerando. Primo quod oratio se necessaria.

2. **P**ropositio. Hoc mi Christiane remedium & ego tibi summopere commendum! offendisti Deum tuum centies millies! ora centies millies! Arque ut il tibi persuadeam, loquer in praefaciaturum de necessitate, de utilitate, & efficacia orationis: Interim tu cogita, si revera misericordia operatur Pythagorici, esti remedium omnia mala curandi, an non infans est illi infirmus, qui tanta cum dilectione, immo tanto cum latitudo suam compare nolle? Parem in modum dannosissimi pigris lethargo oppresi sunt illi Christiani, qui orationem, tam facile salutis remedium a Divina Providentia nobis paratum respuant, aut negligunt? Favete!

S. I.

3. **C**onfirmatio. Initium faciamus de necessitate orationis. Ergo oratio est necessaria! Omnia? Ad quid potest comprehendere respondere, ad hoc, ut summam subjectionem Deodicitam exhibeamus. Mancipi olim in facte signabantur, ut ex aperto adeo nota statim, cujas Domini effuet, agnoscerentur. Nos mancipia Dei sumus titulo creationis, titulo Redemp- tionis & nille aliis: oportet igitur, ut cognoscamus, quod ab illo dependamus, quemque orationibus ac precibus tamquam totidem humiliata subjectionis notis colamus. Ideo tenet S. Thomas 2. 2. q. 87. a. 3. ad 3. orationem inter omnes actus Religionis, quibus efficiuntur Divina plenitudinem, & nostram a Deo dependentiam profitemur, esse praecepsum: oratio praesumes alii adibos Religionis. Verum ut a nostro iporum emolumento oculos, animumque non avertam, dico absolute, orationem esse ad salutem necessariam. Probatio non est admodum difficultis. Audiamus duplēcē!

4. **O**nibus natura viribus non sumus sufficiētes ad faciendum unicum opus bonum: Opus est auxilio Divini gratiae. Contrarium affirmare est manifesta heretici jam in pluribus Ecclesiē conciliis damnata, immo repugnans clarissim S. Pauli Apostoli verbis (2. Cor. 3.) Nonne nos sufficiemus cogitare aliquid ex nobis, sed insufficiēta nostra ex Deo est. Archita celeberrimus Mathematicus columbam sculpsit mirabilem, ea arte, ut fecerit aliquot rotulis interius coagamentis, impulsumque cibentibus per medium seruaret. Sed quidam? cessante rotula, impulsa columba caedebat in terram, quia elevandam se extrinsecō instrumentorum auxilio indigebat, ad relabendum vero proprium pondus sufficiebat: Ira & nobiscum se res habebat; ut ad boni aliquid faciendum excitemur, assistentia Divina gratia indigemus, ut vero praecipites in malorum barathrum agamus, natura nostra ad in tendit gravitas fati habet vicium. Hanc autem gratiam non vult dare Deus sine oratione, dicens in hodierno Evangelio: (Iohann. 16.) Petite, & accipietis. Si autem hanc gratiam non vult dare Deus sine oratione; bequit, sicut grāiam, ita & orationem ad be- ne operandam nobis esse necessariam, & hanc necessitatem confirmat S. Augustinus lib. de Eccl. dog. 2. 16. receptissimo illo suo principio: Nullum credimus ad felicem, nisi Deo invitantes reire: nullum felicem sumus nisi Deo auxiliante operari: nullum nisi orationem auxiliante promovi. Verba haec sunt quasi catena aurea trium annulorum sibi invicem connexorum: sicut enim impossibile est a statu perfidionis pervenire ad statu felicitatis, nisi quis a Deo vocatus fuerit? & sicut impossibile est, ut vocatus a Deo ad latum illam fine novo gratia auxilio operetur; ita impossibile est abique addidus precibus ea. den grāte auxiliū meteri.

5. Promoveremus argumentum loquendo de gratia perseverantia! quilibet Christianorum ad obtinendam in mortis articulo perseverantiam indiger gratia peculiari & privilegia, dicta S. Augustino, ap. Segn. II. p. 3. dīc. 2. n. 11. Donum coram omnibus omnia: est enim quasi ventus favoris, nam in opere talis portum deducens, & omnia impedimenta triumpans: hanc autem gratiam nemo, quantumvis fanctus condigne promeretur potest; etenim pūrum Dei donum, cujus est dare, cui vult. Unde etiam tota vita fuisse caelior Iosepho, patientiori Jobo, fandior Davide, potest tame Deus permittere te gravi tentatione impugnari & labi in peccatum, nec tenet tuam resurrectionem expectare, sed in tali prævaricationis statu potest te absque illa iniustitia nota ex hoc mundo tollere; quia dum magis vita

spatium

spatium negat, non debitum, sed donum negat. Jam si finalis perverberatio donum, propter loquitur S. Thomas, l. 2. q. 114. a. 2. in 5. non cadit sub meritum, id solum superest, ut congrua dispositione illud merearum, non ponendo obicem dono tam illuftri: sed quanam est haec dispositio? Est continua oratio: id quod fatis patet ex illo Christi monito (*Iue. 41.*) *Vigilate omni tempore orantes, ut digni habeamini ad filiam ante Filium hominis.* Nota: non dicit usque ad filii sicut, ad quod requireretur condignas meritis, sed dicit, *ut digni habeamini*, ad quod sufficit congruens. Deus igitur nobiscum agit sicut olim in Insularum Balearicorum insuli, qui ut filios suos artis jaculandi peritissimis redderent, pungam panem, ipsi in manus dabant, sed supra trabis aliecius summittente posebant, deinceps habebant, siccum vultus, agit ut in terram cadat. Eodem modo, inquam, agit ut in terram ducatur. Deinde nomen eius, scilicet Balearicum non minoris proprio sanguine faceret. Par ratio se habet in praedictis Christus Dominus vobis nos ab aeterno Patre gratia auxilia effigilat, ut, quod ignorantia nostra, sine precibus obtentum parvi pendit, id impetrans difficultas magni nos faciat affinare. Ohe! inquis, hoc nihil ad me; qui gratiam, quam diuina jam tempore flagio, a Deo extorqueret non possum! Etto ita! nihilominus oratio tua non est sine grandi lucro, quo illa valde proficia et affimabilis efficitur. Suplices libelli, qui hujus mundi Principibus porrigitur, si peticione frufruentur, nullius sunt lucri, fed mea justitia. Non ita se habet apud Deum: ipsum supplicare apud Deum iam est aliquid licet, quia sola oratio ob praecatos virtutum actus, ut fides, spei, humilitatis, alborumque, qui eam contumantur, insigne conjunctam habet utilitatem: es propter nostra oratione ad Deum fata dii potest fructus: *Idem Dominus omnium dixerit in omnes, qui invocant illum:* (*Rom. 10.*) dives in illos, qui obtinent, dives in illos que, qui non obtinent, qui non obtinet, impetrabunt bonum illud, quod petunt: qui non obtinet, illi sati est emolumenti preces suas ad Deum fudit, adeoque uterque a Deo locupletatus recedit.

8. Quamquam & id, quod ait mihi Christianus, valde mirum videatur, videlicet, non posse te gratiam iam diu exortatum a Deo extorqueret ut autem intelligas, me hanc fundamento mirari, age, polliquim necessitatem & utilitatem orationis perspeximus, jam tertia pars illius efficaciam confidemus.

9. *Tertio, quod sit omnino efficax ad imperendum.* 9. Quanta ergo est efficacia orationis? Tanta ut ipsi Omnipotenter Deo videatur vix posse inferre, dicente Climaco, grad. 28. *Oratio per Deum invisa.* Temerarius foret hic loquendi modulus, nisi Deus ipse proprio ore scilicet sustinuerit. Ubi & quando? in libro Exodi: Cum Patriarcha Moyes in aliquo Dei supra montem Sinai moraretur, interim populus in valle in turbissimum idolomanorum crimen prolapsus, aureum vitulum impie adoravit. Indignatus Deus tante impietati decretivit ad intercessionem dolere infidelem populum: sed Moyes commissatione motus in genua procedere, ac veniam enixa precibus rogare coepit. Quid Deus? Dimissemus subincubebat, (*Exod. 32.*) ut irascitur fuserit meus

contra ius. Subsistit hic, & hanc locutionem totus quantus admiror! Dimitte me? Domine quis ergo te teneret, in quo quis et tantorum virium, ut omnipotenter brachio tuo, quo totum mundum fabricatus es, eumque hodie seductus, violentias manus injicere queat? nempe carum virium est oratio, inquit S. Hieronymus epist. 21. voluit quidem Deus invicem gentem ferro & flamma excidere, sed *Dei potentiam servare impeditum.*

10. Jam aitargo altius! si preces in veteri testamento tam erant virtutis, quanto erant in novo, ubi earum dignitas quas in infinitum sunt ex duplice fonte aucta, videlicet ex meritis & liberali promissione Christi. Quoniam concerit me Christi, illa omnibus nobis velut fratribus minoribus concessa sunt. Qui alterum meliori, quo potest modo vult secum redire, non solum illi chyrophram, sed & pugna tradit. Simili modo agit nobiscum Deus: sciens hominem natura sua subpicuum & pronam esse ad dubitandum, ut ipsi omnem de ea exaudiendo dubitationem tolleret, non solum chyrophram amplius, quam amplius et tota Scriptura, nobis tradidit, sed infusor infiniti Divini Pilli merita tanquam pugna adcepit. O quantum pugna! omnes Christi Domini halius, omnes membrorum motus, omnes crucias, omnes sa- guinis guttulas, omnia vulnera, & ut paucis ab solvam, omnes Divine humanae operationes, tanquam infinita divitiae nostrae sunt: nemus igitur dicas: sum homo pauper, infirmus, ac pecuniosus, Deus me non exaudiat! si enim infinitum hunc meritorum thesaurum una cum nostris precibus Divino Patri offeramus, non est, quod metuamus repulsum. Alter Ions, ex quo preces nostra per merita Christi dignificatae efficiunt redundant, et liberalis promissio a Christo facta, & in Evangelio toties confirmata, (*Iue. 11.*) *Pete, & accipietis, quiesce, & invocate, palma, & aperte vobis.* Divina promissiones tali & fallere non possunt: si enim unicuius Dei verbam a tota fascis integrum manere intra exigua arena littora confringunt tenet, si unicuius Dei verbum ingentem hunc terrae globus suspidit in aere, si unicuius Dei verbum tan rapidi curvi concutit celos, ut intra unius horum spatium plusquam quadraginta duos milliarium milles conficiant; an credam Deum tot verbis suis defluerunt, quibus mouunt, fuscit, praecepit, & rogavit, ut coledit dona ac beneficia ab illo commendatissimi pete remus: *Pete, & accipietis, omnis qui petis accipit.* Qui de orationis efficacia dubitat, jam fidem negavit, quia vel dubitans ac Deus promiserit, vel an promissi stare posuit, aut velit.

11. Abhinc a pluribus argumentis, & brevem subiecto historiam, (*P. S. loc. cit. n. 14.*) qua omnia haec dicta ad oculum demoutrantur. Adolescens quidam, nomine Paccio, peccata sua penitentia expiavimus, in eternum concelelit, ubi post transactos plures annos tam atroci carnis tentatione impetitus fuit, ut de sperans sibi ipsi mortem inferre flaterit, cognitis fecum ipso, satius esse cito vitamine, ergo te teneret, in quo quis et tantorum virium, ut omnipotenter brachio tuo, quo totum mundum fabricatus es, eumque hodie seductus, violentias manus injicere queat? nempe carum virium est oratio, inquit S. Hieronymus epist. 21. voluit quidem Deus invicem gentem ferro & flamma excidere, sed *Dei potentiam servi press impeditum.*

12. Jam aitargo altius! si preces in veteri testamento tam erant virtutis, quanto erant in novo, ubi earum dignitas quas in infinitum sunt ex duplice fonte aucta, videlicet ex meritis & liberali promissione Christi. Quoniam concerit me Christi, illa omnibus nobis velut fratribus minoribus concessa sunt. Qui alterum meliori, quo potest modo vult secum redire, non solum illi chyrophram, sed & pugna tradit. Simili modo agit nobiscum Deus: sciens hominem natura sua subpicuum & pronam esse ad dubitandum, ut ipsi omnem de ea exaudiendo dubitationem tolleret, non solum chyrophram amplius, quam amplius et tota Scriptura, nobis tradidit, sed infusor infiniti Divini Pilli merita tanquam pugna adcepit. O quantum pugna! omnes Christi Domini halius, omnes membrorum motus, omnes crucias, omnes sa- guinis guttulas, omnia vulnera, & ut paucis ab solvam, omnes Divine humanae operationes, tanquam infinita divitiae nostrae sunt: nemus igitur dicas: sum homo pauper, infirmus, ac pecuniosus, Deus me non exaudiat! si enim infinitum hunc meritorum thesaurum una cum nostris precibus Divino Patri offeramus, non est, quod metuamus repulsum. Alter Ions, ex quo preces nostra per merita Christi dignificatae efficiunt redundant, et liberalis promissio a Christo facta, & in Evangelio toties confirmata, (*Iue. 11.*) *Pete, & accipietis, quiesce, & invocate, palma, & aperte vobis.* Divina promissiones tali & fallere non possunt: utilem, quia oratione a desperatione, ipsoque aeternali interitu liberatur est: efficaciam; quia oratione inimicis damnationis devicit.

13. *Epilogus.* Eja ergo, mihi Christiane, cum orare sit res tam necessaria, res tam utilis, res tam efficax, prost fuse audiisti, orationis studium ad prefandam Divinam Justitiam pro contraria debitis satisfactionem tibi habe commandatum: *Memento servi illius,* (*Matth. 18.*) qui Domino suo decem milia talentorum debuit, & cum solutioni par non esset, iudicata est in darum servitatem vendi. Quamprimum autem minister in genua prociduus rogavit Dominum: *Patrem habet in me, & omnia reddam tibi,* mox miserrus Dominus non modo debitum distulit, sed omnino remisit. Ita & tu fac, considera enorme peccatorum tuorum debitum, proinde frequenter in genua coram Deo tuo, & contrito ac humili corde die: *Patrem habet in me!* forsan brevis hujus orationum compendio poteris integra debitu redimere. O quis non miseretur sumppseris dannofam, tot peccatoribus communem negligiemus, qui ne quidem semel

per

per diem, imo neque forsitan per mensa deo precibus, sius commandant. Credo hoc olim in altero mundo & majoribus forte tormentum Christianorum, videre, quam facile refidibus peccatorum suorum reatum expungere posuerint, & tamen solutionem ad purgantie ergafuli tormenta distulisse. Non ita pridem Nobilis quidam Flander in carcerem conjectus fuit; cui ab amicis lira, aliisque rumpendis compeditibus instrumenta ad capescendam fugam clam submissa fuerunt. Verum quia lima aliquaque frangendis vinculis supplex cithara inclusa fuit, infelix vir non advertit, & sic opportuna occasione utriuscum in forali pegmate decapitatus fuit. O militer peccator, tu a Deo omnia distinguendis compedibus tuis necessaria instrumenta acceperisti, quasi suauissime cithara, huc oratione inclusa, vñ tibi si illis non utaris, quia gravissima te in illo carcere expectabant tormenta. Quare age, antequam hinc discedas, imaginare tibi Deum loqui in illa verba. (Jerom. 34.) Ergo saltem amodo voca me, Pater misericordia! Si haec tenetis Divini obsequij propriaque utilitatis oblitus ad thronum Misericordie Dei comparare nolueritis, saltem almodo compare, & parvo illo refiduo vite tempore dudu comparenate prateritam negligientiam: saltem amodo voca me! non te hinc avocent negotia, non cura familia, non amici, non recreaciones, fine intermissione orare, & contracta debita expungere fatigare, dicens: Dimitte nobis debita nostra! Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi! Domine hic ure, hic feci, modo in eternum parcas, & que sunt similia? &c. &c.

Feria II. Rogationum.

CONCEPTUS XXXV.

Cur preces nostra ad Deum fusa non exaudiantur.

Omnis qui petat, accipit, qui querit, invenit, & pullanti aperietur. (Luc. 11.)

Deus est liberalissimus in suis donis.

LAuditor infinita Dei optimi Maximi Bonitas, qui sicut inexhaustus omnium bonorum fons est, ita caelestes divitias, ac dona sua non tantum liberalissimum nobis offerit, sed insuper ipsiusmet hortatur ac stimulat, ut audacter ac confidenter a peteremus, addita affectuatione, & interposita promissionis auctoritate, quod omnis qui petat, accipit, qui querit, inventi, & pullanti aperietur. Deus infinite dives est, quantumcumque elargiatur, depauperati non valet, id est etiam avarus est non potest, quin immo ex natura sui aedes ab nobis beneficendum propendet, ut a sancto Abilio Seleucensi orat. 30. comparetur feminae parturientes, qui non solum beatissimum ventris sui fructum in lucem profert, sed angit & dolet, uisque dum illum enixa fuerit. De Milone quodam Crotoniensi ob insolitus corporis robur inter anti-

quos famosissimum narratur, (See. p. 3. dif. 1. n. 18.) quod si manu in pugnum strinxerit, nemo eorum virium inventus sit, qui illam posset deducere: Deus, utr omnipotens brachio valeat, tantum tamen tenacitatem non est; modice pressus iter perfolitus sufficiunt, & aperiat manum suam, & implat omne animal benedictione. Hac cum ita sint, cogitar nonnemo, quae ergo causa subest, quod Deum flectere nequeam? iam diuturno tempore info assiduis precibus, & in mea paupertate, in mea infirmitate, in mea perfecutione, in mea afflictione solam quero, sed fructu; celum videatur esse ancam, non penetrare mei clamores, Deus videatur infunduisse, non exaudirem exaudiatur! Mihi Christus, si has tu querelas ad sanctum illum Abbatem deferes, (In Viris PP. ap. Sanch. p. 7. c. 3.) apud quem olim nonnulli Monachi conqueri sunt, le pro impetrandis pluvias dum incassum orante, forsan repeteret suam responsum: si non invenias, signum est, zebat, quod manus orantis. Nota hanc responsum: ita enim & ego dico: si post fusas preces voti compos non fias, id certe Deo optimo ac liberalissimo attribui non potest.

Car ergo non exaudimur in nostris precibus.

2. **Propositio.** Sed signum est, defectum ferem vel ex parte orantis, vel ex parte orationis, vel ex parte modi. Non accipit, & quod male petatis, inquit S. Jacobus Apostolus c. 4. Atque hoc est, quod in praefatiorum explicitatione suscepit. Bene attendendum est, quis petat, quid petat, & quomodo petat, atque ex hoc tripli capite facile defini potest causa, cur quod petunt, non impetrantur. Favete:

§. I. Quia defectus sepe se renit ex parte orantis.

3. **Confirmatio.** Eheu! non exaudior a Deo! Mi Christiane examina tuam conscientiam, forsan defectus se tenet ex parte tuipius, loquor aperte: forsan gravis peccator, & conqueanter Dei miseratione indignus es! Eriam inter mortales inimicos non excludit, sed antequam protobinenda Principis gratia supplicem libellum porrigit, prius debet laza iustitia fastigare; him miser ille, qui a Tiberio Imperatore ad finiendas carceris sui molesto aliud prater mortem non petuit, pro reflopio accipit: Necdem mecum in gratiam redisti. Quodsi ergo delinqutit, antequam in Domini sui gratiam recipiatur, non permisum est coram illo comparare, & ne quidem ut mori licet orare; quomodo licet peccatori actuali in contemptu Principis omnipotens te sistere, & priusquam offensa eius Majestati satisficerit, ab eo vitam, & quidem eternam rogare! Adverte rem miram & inferolentem! Et homo carnalis ac libidinosus, qui maxima cum potestate, ac scandalo putenda fecela, frequenter, & instar lupi semper majori fragi inhiens, quod dentibus discessere non valet,

De defectibus in oratione.

let, infatibili oculo, desiderioque devorat. Et ulurarius, qui mendacis, perjurii, ac impolutorum lingue pauperibus exprimit, & tanquam baculi iactantie fructus ex arbore decutit, quos folius opere manus colligere non potest. Est blasphemus, qui totos dies ira afflans finculo respectu contra Deum & Sanctoros vocis infanta desecatur. Nihilominus hi, aliique hujus farinae homines vadunt in Ecclesiastem: quo fine? ut suas perfolvant preces, & supplicem libellum pro confitentibus suis Altissimo porrigit. Sed quiso vos, paulo lenitus festinate; an prius ab enormia sceleri Deo reconciliari est? an faciat exomologe peccata expiatis? an latente in corde compuncti estis, & perperam ad misericordiam venientis petitis? Nihil minus! Eunt ad Ecclesiam, ut videantur, ut peccata multiplicent, ubi ea deberent deflere: & tandem miseri feri hi conquerentes, Deum sibi obturare aures! Quam lepide, quam inepte! oporet prius aliquia pensentia placare iustitiam, definire prius invocare misericordiam. Clama & vociferate ad ravim usque in calum: (Psalms. 83.) *Auribus precepsit Dominus orationem meam: vel veligit Augustinus, ap. Speranz. punct. 5. avibus insepe, Dominus, orationem meam: respondet ex alto Deus: figam orationem tuam in auribus meis, fed tu prius tige legem meam in corde tuo.*

4. Antoninus Imperator, ut folius regal filiorum teneret, Gerans fratrem suum optimum Principem, & quidem in Matris ipsiusnam suu occidit. Quodsi potesta nosus hic Cainus rubentibus adhuc fratrem sanguine manibus, aliquod donum, aut gratiam peturus, se Matris lugentis conspicuit obulidet, an aliquid obtulerit. Minime vero! Et patet id fieri potest apud Deum? peccatores dum manibus Divino ad nostram redempcionis effuso sanguine iniquitatem eterni Patris throno se fuisse, an gratiam & auxilium invenient? Ali nihil minus! recordetur apertissimum illius protestationis per Prophetam facta, que Deus ministror se non exauditorum peccatorum in rati statu, quantumcunque vociferantes: *Cum malitie veris matrum, non exaudiens: manus enim vestra sanguine plena sunt.* (Ils. 1.) Ah crudelies! faltum prius lavate manus, antequam Dei confidem subeatis. Mi Christiane, ut magis magisque intelligentia, quanta averseione Deus erga preces peccatorum feramus, capi similitudinem a te ipso: non habes ab experientia hominem, qui feste halitu te aliquoqui, non solum tibi ingratum est, sed tantum insuper parentem nauferam, ut quavis hora, donec dicdar, tibi mille annos videantur? Jam judica, quia cum nauferam Deus auferret impuros, blasphemos, perjurios, aliquosque peccatores, qui putrefacta intus anima horrendum sonorem infernali mephitis non abfumant exspirant? nonne quadrant hic illa verba: (Judith. 8.) *Non est iste peccator, qui misericordiam proceret, sed peccator qui iram exciter, & furor accendat.* Natura tamen, ut nullus sit locus erro-

Claus Specii. Catech. Cor. Tom. II. Pars II.

ri, me hic solum loqui de illis peccatoribus qui actualiter adhuc affectum ad peccata retinent, nolle autem his a Misericordie throno excludere illos, qui quidem malisunt, fieri tam boni desiderant. His fuit obnubila nostra est negatur, nec nec agnosco prohibitum, prout exempla habemus in paralytico, in publicano, in Rege Manaeso & aliis. Ratio est, quia virtus onctionis non fundatur in persona orantis merito, sed in Bonitate Dei, & iisque promissioibus, cui indigneas peccatoris, qui peccata agnoscit, eaque averatur, non potest esse osticulum. Pergamus ad alia.

§. II. Dein quis defectus sepe se renit ex parte rei, quo petunt.

5. Eheu! non exaudior a Deo in meis preceptibus! Mi Christiane attende, an non defectus te reneat ex parte illius rei, quam a Deo petitis? forsan mala, forsan inepta, forsan tibi novicia est. Alexander magnus praeceps, quam ex Diogenem Philosophum conceperat, affirmatione amicis rogavit eum ut gratiam quandam a se peteret. Calefaciebat se tunc temporis Diogenes ad solis radios, & ideo sati incivilliter rogavit Alexandrum, ut recederet, nec sibi tantum umbras faceret. Ecce quo laetetiam Christianorum collinetur preces: non ignorant Deum mirabilis liberalitatis excessu velle, ut omnibus ab illo petamus, & hi petunt, ut a se recedat Deus, ut suo se modo vivere permitat, ut divitias corporis sanitatem, & visoriam iniuriorum, praeminentiam honoris, aut alia bona terrena sibi conferat, licet ista ad nihil aliud proficit, nisi ut corda nostra porciuolo rerum terrenorum amore magis excentur.

6. Pejus abduc agant, qui oratione adeo abundantur, ut res omnino peccaminolas in Dei onominiam, & anima sua penitentiam a Deo exquirere fatigant, adeoque relint, Deum instrumentum ac coadjutorem esse ad suam iniuriam. (Fulg. I. 6. c. 2.) Philippos Macedonum Rex Atheniensem Legatos, licet illos a alienis noferet, summa cum amicitia testificatione accipit, quin ino iis jam ad abitum accinctis quodam benevolentiae excessu significavit, numquid adhuc aliud a se petetur? cum ecceius eorum accedens proprius, nescio magis intoleat, an in humana libertate respondit. Omnino: *Peccatum ut se suspendat.* Vos patibulo digni, verum quid dicam? fumus Christiani qui id ipsum Deum rogare videntur; hujus generis luna fures, deceptores, aut fallari, qui certis ac superstitiosis preconditi formulis bonum impoturis suis fuccellum exorant. Hujus generis sunt viadictivi, qui, cum inimico nocere non possint, Deum rogarunt, ut illum pro se puniat, igit caelesti comburat, aut in imam abyssum demergat. Hujus generis sunt impuri, qui patunt a Deo, non ut a blandiente sibi demonio liberentur, fed ut diabolus ille nocturnus a parentibus, aut maritis non reprehendatur. Quid hoc est aliud, quam petere a Deo, ut sui ipsius sit carnifex, vel ut

patienter seab illis percuti, flagellari, & ipsam
crucem agi permitter, & ad inferendas plumer
injurias & opprobriis auxiliare praebeat malum.
Deum immortalem, qua hac orationis species?
Quid ad ista Deus? nempe id agit, ut inter-
dum in gravissimum oramis supplicium, quod
petit, concedat, siue verum sit, quod S. Au-
gustinus Tract. 73. in joano enunciatur: Deum
nonnunquam concedere iratum, quod placatus
negasset. Audite an non veritati contentanea
loquar.

7. Puer quādam Nobilis (*Jean Nicl's exempl.* pl. 7.) ob vitam, quam agebat, solitariam meruit a Christo ad feliciorē vocari nuptias; quare deliberaverat habebat perpetuam Deo vīgintiātē conferre, & in Monasterium frītioris disciplinae concedere. Verum sicut dirūta sepe facile etiam vineasūs perdī fructus, ita cum hac puerā postmodum aspergā reliquit solitudinem, accidit, ut etiam fructuas suas perdidērī cogitationes. Incepit aliquantū per stare ad fenestrā, liberias prospicere, spē clādam se exhibere, recipere literas, & responda redidere; unde quāntopere spousum antea desiderabat calestē, tantopere potea anhelabat terrenūm qui erat juvenis illi acceptūm. Intellexerat forte ex aliis fuit texis, quacunque sanctam Catharinam alsidūs precius veneratur, illam per eius intercessōnēs profundū quem oparet, obtinere posse; quare hūc culitiū quānvis superstitiō, & inqāi quāmprimū applicar animū, & continua precū importūtate Divam interpellat, ut nuptiarū fūrum mediatrix esse vellet. Praeterea in sancta huius Virginis pervigiliū validissimū precū possumū facias eam fōris impetrārī. At ecce; inconclusa vētērū eratū Præstatū. *Dominū non ministrās omnib⁹ obsequiis.* (*Fid. 33.*)

8. Non volo quidem prætentēr, non posse plurima etiam terra bona laudabiliter a Deo peti, ut fūnitatē, bona fortū, lautorū fūtūtationis media; (*S. Thon. 2. 2. q. 3. s. 4. a.*) sed dico, ita bona cum limitatione, & condītione addita pē debērī; si Deus nōrīt anima nostra protutra, alias oration fit iūtia, & oranti grande dāmnum. Vis certām hac in re regulām? ap̄t̄leterā contūtūm S. Augustini dicens, ap̄ S. Geg. p. 3. dīc. 3. n. 8. s. 8. orationē esse, ac si omnes homines in Ecclesiā præfentes fundū mēt cordis insuetūtū, audirentque, quo mea p̄cēs collīment. Quanto pudore fūnuderetur feminīa orans, ne infame fūrum commerciū erātāp in lucē, tū talis petuio audiretur a mariō? Quanto pudore fūnuderetur nurus, moriens fūciū imprecans, in defunctū fībi & familiā domīnāri? quanto pudore fūnuderetur iūfūtū orans, ut fraudēs, quib⁹ proximāt circumvenire cogitat, fībi bene fūcedant? certū est nemīnīm alta voce talia aūfūrūm p̄terē. & fit Christianus, qui talia aūfūrūm p̄terē a Deo? Jam aūtērū.

S. III. Denique quia defectus se senet ex pa-

9. Eheu! non exaudiatur a Deo; Mi Christia-
ne attende, an non defectus se tenet ex parte
modi, qui oras, id est, an non oratione tua
viva fides, firmi fiducia, & praefirmat perse-
verantie deit; perseverantii, inquit, qua tan-
ti momenti eit, ut in ipsa fola sanctus Hilarius
can. 6. in Matth. omnem reponat orandi efficac-
iam. *Ostinet in sola preciosa mera ois.* Observa
obsecro, quam infingens trinitate & octo annorum
latio exerceruit patiens languidus illi ad pi-
ticiam Hierosolymitanam decumbens, qui lie-
nunquam tunc illo tempore commotam aquam pri-
mam intrandi, & sanitatem recuperandi gratiam ha-
buerit, tamen a fatalibus lacrari litore non rece-
pit, neque animum despontit, donec illi Christus
in premium indebet constanti sanitatem reli-
xit. *Pudent nos, exclamat hic S. Chrysostomus*
vel decem dies orationibus invigilans non exau-
dissem, sum teploribus. Et forsan aliquis prave-
confutunditus veterino languido, qui pro-
decederat aliquot vicibus Dei & sanctissima Dei
parentis omnipotenti, sed quia advertit, pre-
sumus nonauidum exaudiatur, iam ab iudeum am-
mum revocat. Non ita, mi Bone, noli tam cinc-
tam de-

descere, quotidie ferventius infat, & clama, cum
fere in modum, quo nauta, utat contraria-
pelagi flaciulus a portu repellantur, refusum
viribus & vocibus navis ad desideratum litus
propellunt. Postquam Deus Iacob promisit pro-
lem, non illam dedit, nisi post continuum vi-
ginti annorum obsecrationem, & tu vis Deum
supplicationes tuas vix dum lebas expedire
tuque libelli Applicubus ad illum direxisti,
quasi ad famulum aliquem datas, aedes adde-
re: *cis, cis;* non sic cum terra principibus agi-
tur, quanto minus cum Rege calexi? *Ostendit*
in soia puma moxa.

^{ro} Sed quare Deus, siquidem exaudiit vultus tuus tamquam differit? Mihi Christiane, non nimirum sapere; Dei iudicium non exploranda, sed adoranda fuit. Nihilominus curiositas tua quodammodo fastidians, non alium in finem nisi ut perseverantem in oratione pugnauerit. Deus nonnunquam supplicationes perdidit.

12. Epilogus. O felices nos , si tali modo ad Deum recareremus , ut neque ex parte orationis , neque ex parte methodi orandi illus ponetur obex ; jam prius deus totam hujus terreni superficiam fuisse liberalitatem inaudafet . Non ipsi beneficis calamitatis nostris manus obferamus aut quia plena non petimus , aut quia vera bona non petimus , aut quia non bene petimus . Quando se in milibus in templo ad recitandam lantificare Virginis coronam convenienter , & ea , quae possent devotione unanimiter orarent , quas non tam pia Matre genitrix conferuequantur ? verum cum ibi quidam obicitur , alias cum altero militaris aliis colloquitur , alias ridet , alias dormitat , alias tertium alrari obicitur , alias quasi probarbitur , alias citius preces depropterat , angere ferunt , & Deus his precibus non audiatur perfruuntur .

11. Alterum motivum , propter quod sapa
Deus gratiam peritam diu differt, est ut spiri-
tum in oratione nostra magis inflammet; diu
turnitate enim nostra desideria accentuatur.
Sponfa in Cantico vehementer conqueritur, quod
spolum per noctem queratur, & non invente-
rit, deinde impensis fleibus ac vocibus excla-
mat: *Reverere Dilectis mis Revere*: (Can. 2.)
cui ego abcondit: se sponsum profecto non alium
in finem , nisi ut avideat: querendi magis
procer, id quod revera confecutum est, cum
sponfa de nocte surrexit, publicum non exhor-
ruit, civitatem percurrit, ovibus vigiles inter-
rogavit, & demando nullo timore, nulla difficul-
tate, nullo temporeta quietis amore ab inve-
stigando Dilectori retineri se permisit. Ita an-
notat S. Bernardus iniquas, scilicet 76. in Cant.
sponfus ad vocem sponfa non statim reversus
est, ut desideratio crebat, ut probatur affectus & in-
tercessus negotiorum amoris. Si Deus hodiernus foli-
et lorat feminam qui filios in brachis
tenens accedit templum, hunc teneritime am-
plexatur, hunc rito blanditor, hunc nunc fer-
dere, nunc surgere, nunc saltare, nunc col-
loca, precoratus ludoresfuit, interea tamen cui
nat; plane agre fere non possum, quia ipsi
in culpa sunt, quod vacuis manus revertantur.
Quare mihi Christianae, bene incalculatum si
habe monitus Ecclesiasticus, c. 17. stat for
te propria*s & orationes Altitimi Del.* Quid in
uitur per vocem *f&* indicatur, quod in ora-
tione studio vigil ete & vota tua continetur pre-
cibus ingeniore debetas. Mane de lecto fu-
gen, & vesperni decumbens noli oratione ob-
livisci, dominum excusum, templum intrans ora-
m in mediis etiam liboribus orare unquam dede-
fine, præteritum cum increatura Deo latus ho-
bitas cor totum elunde, nec dede, donec te
exaudientur sentias. Quid inuitur per vocem
*litteris propria*s* & indicatur magna Iustitia
quod creatura vilissima, qualis nos sumus, age-
re cum Deo, omnique hora propinquum haber-
acecum possit. Quid denique inuitur per vo-
cem *Altitimi* indicatur, omnia id, quod in pre-
sentiarum dixi, si enim *Altitimus* est, opere-
tur, sine omni peccati nayo coram illo compa-
reamus, si *Altitimus* est, ut non decet res ab
jeclas, pueris, aut omniaco perniciosa ab ec-
cepsere; si *Altitimus* est, convenienter, uicem om-
ni humiliante, patientius, & perseveranter*

illum invokeamus. Nota tibi hac pax, mi Christiane, & spero veritatem iri, quod Deus in hodierno Evangelio (Luc. 11.) promisit: Omnis qui peccata accepit, qui querit iustitiam, & penitentia operatur. Amen.

Feria III. Rogationum.

CONCEPTUS XXXVI.

De operibus satisfactoriis, & quidem de jejunio. Bonae orationis cum jejuno & elemosyna. Tob. 12.

Jejunium multi Christiani exhortantur.

Cum Nabuchodonosor Babyloniorum Rex urbem Hieropolitanam armis expugnavit, prater ingens atri, argenteum spoliis aevit secum nobiles, formosissimumque juvenes, quos cibo ac potu regio in aula sua nutriti, ac quasi saginarii cum in fine praecepit, ut post tres annos digni essent in familiitudine confecti Regis comparent. Inter hos juvenescerant Daniel, Ananias, Mithiel & Azarias: (Dan. 1.) isti ergo fuerunt in Lega Deierant Religiosissimi: ita gentilium cibos, quorum elus Hebrei erat vetitus, sumnopere averterebantur; prout apud Malafar, quem iussu Regis disciplinas, & morum magistrum habebant, precibus intare coerperunt, ut loco regium ciborum legarum ad vestendum, & aquam ad bibendum sibi clam subministrarent. Exhortari ad has preces propositus, subtilitateque, metuere se inimici Regis, qui si vultos eorum prater spem pallidos, ac macilentes confexerint, fine dubio fraudevnt anivaderetur, & capitis sententiam contra futuras esset. Non accueverunt huic responso juvenes instantius rogantes, ut decem dierum probationem fecerint, & siquidem forma sua detrimentum experirentur, te deinde ad devoranda mensa regia educti fore paratissemus. Accipit conditionem Malafar, induxit illis de cendulae jejunium, & ecce! finito termino vulnera eorum apparuerunt meliores, & corpulentiores, quam puerorum, qui cibo regio vescebantur. Quemadmodum ille Malafar, ita & multi Christiani eodem timore lepide, ac inaniiter anguntur; cum quadragesimali, aut angariale jejuniu in Calendario legunt, aut illud pro enormibus delictis in confessionali sibi pricipi audient, jam cuticula sua extremam immixtum diem & corpulcum suum tenerime amatum ad formam macrorum boun redigendum esse formidant, quois futura sterilitatis prænuntius. **E**gyptius Pharo in fomio pravidiit. Aut facer conscientia arbitri: Mi adulter, mi impuræ fecrator, mi diabolus Apostole & animarum seductor, necesse est, ut per moderationem suum & potum libidini somnia subtrahas, & hebdomadatum una vel altera vice connam in pane & aqua captes; mos illi impallescere, indigari & id pro status sui ac laborum conditio ne impossibile esse obtemperant: Non possum; non possum; habeo stomachum nimis infirmum, non

ero amplius capax ad functiones familiutis; & que sunt filia.

Quod ramen valde est salutiformum.

Frepresso. Mi Christiane, garri & oggere, quidquid velis, ego tamen, dum de operibus satisfactoriis iustitiae Divinae post penitentiam offerendis differo, audacter replica, si fieri peccatum lugere, & invertetam confuetudinem eradicare velis, necesse est, ut orationi, quam elapsa Dominica, & festina de tibi perlungi, jejuniu conjungas; idque tanto magis, quia ipsa oratio non subficit fine jejuniu, utpote quod S. Chrysostomus Hom. 71. ad pop. vocat felicitatem orationis. Audi, quid confliti de necessitate ac utilitate jejuniu tibi hodie lugere decreverimus; est autem illud, deponimus ex Angelico Doctore, z. 2. g. 147. 2. 1. jejuniu esse homini peccatori necessarium. Primo ut Deo pro peccatis satisfiat: Secundo ut conceptivitatem carnis reprimitur: Tertio ut mens ad celestia elevetur. Eu materiam, en divisionem. Incipias a primo. Favete.

9. 1. Primo, quia Deo pro peccatis satisfiat.

3. **C**onfirmatio. Jejunium duplex est, morale, & naturale. **M**orale est abstinencia a vitiis & virtuosis illecebris. **N**aturale est abstinencia a cibis seu per Ecclesiam præcepta, seu voluntariae assumptione. Jam dic, mi Christiane, obijes conditionis ac status? lum opifex, lum agricultor, lum famulus, lum ancilla; Nonne to illius es farine, ut abstinenter a cibis quicunque nimis duram, & vita non impossibile esse censes? Omnino; Age invenimus pacum & quasi pacificationem; si tu oberves jejunium morale, ego moderatissime ac te requiram jejunium naturale, id est, si mihi approximatis, quod occurrit ut velint jejunare contineendo se a periculis appetitus, si mihi approximatis, quod aures tuas velint jejunare declinando seculis ac delectariis discursis, si mihi approximatis, quod lingua tua velint jejunare abstinendo a scandalicis discubitis, ac cantilenis, si mihi approximatis, quod manus tua velint jejunare non atrectando rebus alienis, si mihi approximatis, quod pedes tua velint jejunare non excurriendo dia aut noctu ad perversa confortia; si id, inquam, mihi approximatis, minus tibi virtus vertant, si stomacho tuo putrum liberaleum indulges. At quoniam video, quod confessio, quae futura sterilitatis prænuntius, & aqua captes, ex membris omnibus sis impudens ac lascivus, eaque vita licetia confuetudinem vitiorum quasi ferreare contrareris, dico, corporis castigationem per jejunium tibi pro emendatione vita ac salute esse sumnopere, ac indispensabiliter necessariam.

4. In primis jejunium est homini peccatori necessarium, ut offendo Deo pro offensis satisfiat, illiusque tria peccatis promerita mitigetur. Hunc in festum ait S. Chrysostomus, Hom. 1. de Jejunio, quia peccasti. **C**oralium, quod intra aquas molles ac cereum est, dum sub cali affectum ex-

De Jejunio.

133

extrahitur, instar lapidis indurescit: **P**arem in modum veri penitentes, ut antea voluptatum quis fuerit emollii, dum oculos verlus calum erigunt, & longanitem Dei patietiam, benignitatemque contemplant, virtuosum illum duritatem, severitatemque induunt, quia Deum placant. Illustre hujus rei exemplum habemus in Nativitate; (Jes. 3.) quanvis enim Deus fidem suam obligari, quod feceratam urbanum polt quadraginta dierum intervallum certo fit everurus, tamen miseris illorum est, cum predicatorum jejunium.

5. Porro his ipsa placatio irati Numinis, prout Theologis, Affectu indubitatem est, in hac providentia non fit, finis recuperationis gratia Divina: gratia autem Divina non alio efficaciori remedio, quam jejunio recuperatur. **I**nspiciamus Scripturam; (1. Reg. 4.) Israelites aliquando docontra Philistini, hostes capitalis in pralium progressi sunt, fed insuficii fecerunt; quippe quatuor Israelitarum milia trucidata, ceteri in fugam dispersi sunt. Misericordia ergo in oppidum Silo, indeque afferri fuerunt arcam Domini, quam sibi in expugnatione urbis Jerichonitiae, & in omnibus Iudea prælitis prodigiosam opem tulisse noverant. Adeo Arca; jam reintegrato prælio Philistini rursum aggredieruntur, fed infotuntiore, quam ante, eatu; triginta milia occubuerunt, & ipsa Arca ab hostibus capta est. Deum immortalis! que causa tanti infortiū? nimis Israelites per sua peccata adeo se indignos reddiderunt Dei adiutorio, ut meriti sunt hostibus in prædam, & opprobrium cedere. Quid porto factum est? Arca Domini inregionibus gentilium territoria operari coepit prodigia? quippe in templo Dagon protrahit, confringit idolum, Azotos pudens moribus ac moribus affixit, ex Bethaniatis, qui arcum curiose inspecterunt, quinquaginta hominum milia morte percussit; ideo illam Philistini ad fuos remittere decreverunt, quod & re ipsa fecerunt. Sed quando, quod tempore reddit Arca ad Israelitas? Eo tempore, teste Scriptura, quo illi convenientes in Maophat hauitum aquam solitaria in confessis iudeis, & ieiunaverunt in die illa, acie dixerunt ibi: Peccavimus Domino. (1. Reg. 7.) Quid nobis inuitatur per hanc Scripturam Historiam? Nota; per Arcam significatur gratia Dei, quam tu, mi Christiane, quanto frequenter prelio contra infernales inimicos casis, tanto magis magisque amittis. Sed quomodo amissa recuperari eti? Debes idem facere, quod fecerunt Israelites; effundere aquam, fastigi, quod peccaveris, jejunare; & per has entrees actiones Cornelius a Lapide (hic v. 6.) intelligit tres partes penitentiae, videlicet per effusione aquæ contritionem, per verba peccatoris gratiam, & per jejunium satisfactionem. Ea; gratia Dei per peccatum perdata non recuperari sine jejunio, conqueferne sine jejunio Deus non placatur, id quod prima parte eras probandum.

Classis Spec. Catech. Conc. Tom. II. Pars II.

II. Secundo, quia concupiscentiam domat.

6. Deinde ad mentem Angelici Doctoris jejuniu est homini peccatori necessarium, ut carnis concupiscentia fractetur, quæ, quoties reiteratur peccatum, toties infolentis contra rationem rebellat. Et in hunc festum iterum enunciavit S. Chrysostomus: (loc. cit.) *Jesu no paces*, Patriarcha Abraham propter immodicos Israelites, peccantes pueri latus & domo ejecit Agam matrem ejas, illique nullum aliud viaticum dedit, quam panem & aquam. (Gen. 21.) O mi bone Patriarcha, quare te adeo parcum ac illiberalem exhibes erga inopem foecum? fœtus unicus, quod numerosis ovum, & bovin armamentis his admodum dives: scitur quod in Geraris perigrinatus a Rege Abimelech pretiosissimum maneribus fueris cumulatus; scitur quod in die ablactationis filii tui Ilæac splendidissimum convivium paraveris: car ergo ancillæ paulo ante dilectæ haud aliam remuneracionem, quam panem & aquam indiges? Relinquamus litteralem, & confundamus sensum allegoricum, quem nobis indicat S. Antonius Paduanus, ap. Speranz. script. fel. punc. 24. Agar in sua interpretatione idem significat, ac *jejunium festum*, conqueferne denotat carnalem voluptatem, que in commemorationibus, & obieritatisibus quasi quoddam festum sibi imaginatur. Vis, ut infolens haec ancilla e domo corporis mi ejiciatur? tractanda est pane, & aqua, mortificanda est jejunium, & cibis, maceranda est caro, ut sibi bidini subtrahatur materia. Neceſſe est, ut Abram his, si caro tua Agar sit.

7. Ut res clarius patet, loquamur per fisiones: (Sanct. 2. 1. 1. 7.) Ponamus artem militiam obficiari, quam intima per tinaciter defendant: sternunt muri & aggeres, evertunt turres & muimenta, & tamea hostes nil minus quam dedicationem cogitant. Quid factu opus; expeditissimum remedium erit, si arca famae cogatur; præoccupante sunt omnes via & aditus, ne quidquam anpona prefidariis militibus subveniat, & sic cordi paulo post in arbitrium obficiant concedent. Rebelli caro est hostis pertinacissimum, quamvis cilicis, flagris & loris in illum fassus, atque pro obtinenda victoria preces jaculatorias nescio quod & quantas ad Deum mittas, capte nihil efficies; quid agendum? jejunio, inedita premeſtus est, ut jugo fœc submittat: id si facias, gratulabitur tibi victoriam S. Augustinus, dicitque, ap. Seg. p. 3. dif. 20. n. 9. *Jejunium proprium carnis spiritualibus*. Addo aliam similitudinem; Ponamus ex infirmitate coortorum esse incendum, & jam proximas vicini mei ades conflagrate; in hoc calo per Leges mihi licet in ipso necessarium est vicini mei ades defluere & subruere, ne ignis latius se dilatendis meas quoque corripiat. Corpus & anima sunt vicini conjuncti; & igitur corpus turpi libidinis igne ardant, & jamjam in ipsam animam nocentissimas flammulas propagat, omnino necessarium

I 3 et,

est, ut anima jejuniu, aliquip posnilitatum generibus corpus affligat.

8. Dicit fortasse, importunas tentationes non tam carnis libidini adscribendas esse, quam internalis inimici atui, qui innata corrupta natura fragilite tanquam instrumento ad procurandam animarum perniciem uti solet. Non repugo tua opinioni, verum percipe quid mihi in mente veniat. Propheta Daniel c. 14. prodidit Regi Babylonie fraudes ac imposturas gentilium facerent, qui noctu clam in tempium irreperire, ibique cibos idolis apóstolos devorare, & deinceps in yulgis spargere solebant cibos illos ab idolis suffe absumptos: proditis his fraudibus Propheta animum adjectis idollatricam impietatem penitus extirpandi, & cultum veri Dei in illis regionibus implantandi. Quia arte id effectis, imprimit destruxit idolum Beel, & deinceps draconem, qui sub suppedaneo idoli stabulari solebat, cocta pice & adipe interlecit. Jam interrogo, cur tam facile fuit Danieli? occidere draconem? & ecce, respondet zelofilius quidam Alecto: (P. Palus Segnari l. c. n. 10.) Non alia de causa, quam quia superbii prius idolum dejeccerat, infra quod se draco abscondebat: *Beel destruxit, & draconem interfecit.* Nota hic mi Christiane: Eadem arte viri facti nunquam nos ut fuimus, & idcirco tam facilis negotio de honte infernali triumpharunt: aggredi sunt primo idolum, id est corpus sum, sub quo tempore stygii hostis latitare, seque oppugnati difficultate reddere conseruit. Nos tamen ignavi ac timidi sumus ut ne una quidem euriuli die hoc idolum aggrediaudiremus, ne carni nostra male sit, quid mirum deinde si non tam viacimur demonem, ut potius sub crudeli eius tyrannie ingemiscemus? Attulimus hic sycophanta eademe cogitare? Attulimus hic sycophanta eademe cogitare? Atque folum supernaturale lumen in intellectu, sed etiam coelestia virtutum chariflma in voluntate conservat jejunium. Plantae, ac flores odoriferi in pingue folum translatis odoris sui suavitatem haud nisi retinente: ita in delicio, ac delicate saginato corpore fuisse virtutum odor facile exspirat. O quam praelare habet veritatem cognoverunt homines sancti, qui non alio magis remedio quam iudea sanctitatem suam conservare fuderuntur. Jejunium coram fuit perpetuum adeo, ut cum laute pranzi finit, minus bifi indulxerint, quam nos cum jejunamus, quo certe nialli intenderunt, quam ut virtutes suas pulcherrimas tum acquitas tum infatas in animo tuerentur. Sancta Maria Egyptia (Cor. a. Lap. in Deni. c. 8. v. 4.) admirabilis fuit in virtute penitentia: quo remedio? jejunio; quippe tantum excitat illos fiduciam fere tempi, serenamente calum, quod in illis regionibus adeo nullis nibibus obscuratur, ut *Egyptii*, quoties vellet, roties possit, lytera abique obseculo contemplari. Quid doctrina exinde eruo? O mi Christiane, audiui te nonnunquam conquerentem, quod non ea polles facultate, ut celestibus contemplandis impendere, & illa gratiarum numerorum, quae in animis nostris quotidie de calo instar fatus pluvia decidunt, rite dispicere possis. Neque ad credendum sum difficilis: quomodo enim calum contemplari quæas, cum in te & illud densa exhalentur nebulae, & multi vapores ascendunt, quos non sine obfuscatione animi causa ventris ingluvies: *Pinguis venter non dignus es omnimentem,* dicit Hieronymus ap. Sper. script. febri. 90. Quin iam, mi Bone, haud mirum mihi est, quod etiam in illis mysteriis, ad quæ credenda fide Divina attringeris, haud modicam fentias difficultatem, adeo, ut circa animæ immortalitatem, circa Dei eternitatem, circa Eucharisticam Christi presentiam, circa damnatorum supplicia, & beatorum piastra haud modicis nonnunquam dubius labores: nebulae ha fuit ac vapores caufati ab interperantia & ingluvies, quemadmodum enim accepte bens pafus non volat, ait S. Basilus, Hom. 1. ex var. ita intellectus post multas epulas ad coelestia non elevatur. Vis puro, defacatoque intellexu supernas fidei veritates humiliter capere ac credere, moderatus esto in cibo ac potu, hoc enim remedium tibi praescribitur. Augustinus, inquit, ap. Segn. l. c. n. 8. *Sicutum mentem subelevat.*

9. Tertio denique jejunium ad mentem Angelici Doctoris eti homini peccatori necessarium, ut mens ad coelestia contemplanda eleveretur, & supernis virtutum thesauris a Deo repletarunt: atque in hunc fenum denuo ait S. Chrysostomus: (ubi supra) *Jejunia, non accipias, & que accipisti conferas.* Aquila, si Plinio l. 10. c. 5. credimus, inedia abscessit: sic & anime canescunt, quo illam vel innocentia, vel penitentia illustrem reddit, magna ex parte debetur jejunio, quod hunc ipsi splendorem conciliat, & conservat.

10. Nunquam audiisti, mi Christiane, unde

laudabilissimum Astronomus studium originem traxerit? (P. Seg. l. t. n. 8.) dicitur originem traxile ab *Egyptiis*; illi enim primi tuerentur, qui stellas, earumque motus, diversitatem, distanciam, virtutes ac influentias obserabant. Sed cur *Egyptiis?* nimis excitavit illos fiduciam fere tempi, serenamente calum, quod in illis regionibus adeo nullis nibibus obscuratur, ut *Egyptii*, quoties vellet, roties possit, lytera abique obseculo contemplari. Quid doctrina exinde eruo? O mi Christiane, audiui te nonnunquam conquerentem, quod non ea polles facultate, ut celestibus contemplandis impendere, & illa gratiarum numerorum, quae in animis nostris quotidie de calo instar fatus pluvia decidunt, rite dispicere possis. Neque ad credendum sum difficile: quomodo enim calum contemplari quæas, cum in te & illud densa exhalentur nebulae, & multi vapores ascendunt, quos non sine obfuscatione animi causa ventris ingluvies: *Pinguis venter non dignus es omnimentem,* dicit Hieronymus ap. Sper. script. febri. 90. Quin iam, mi Bone, haud mirum mihi est, quod etiam in illis mysteriis, ad quæ credenda fide Divina attringeris, haud modicam fentias difficultatem, adeo, ut circa animæ immortalitatem, circa Dei eternitatem, circa Eucharisticam Christi presentiam, circa damnatorum supplicia, & beatorum piastra haud modicis nonnunquam dubius labores: nebulae ha fuit ac vapores caufati ab interperantia & ingluvies, quemadmodum enim accepte bens pafus non volat, ait S. Basilus, Hom. 1. ex var. ita intellectus post multas epulas ad coelestia non elevatur. Vis puro, defacatoque intellexu supernas fidei veritates humiliter capere ac credere, moderatus esto in cibo ac potu, hoc enim remedium tibi praescribitur. Augustinus, inquit, ap. Segn. l. c. n. 8. *Sicutum mentem subelevat.*

11. Necesse folum supernaturale lumen in intellectu, sed etiam coelestia virtutum chariflma in voluntate conservat jejunium. Plantæ, ac flores odoriferi in pingue folum translatis odoris sui suavitatem haud nisi retinente: ita in delicio, ac delicate saginato corpore fuisse virtutum odor facile exspirat. O quam praelare habet veritatem cognoverunt homines sancti, qui non alio magis remedio quam iudea sanctitatem suam conservare fuderuntur. Jejunium coram fuit perpetuum adeo, ut cum laute pranzi finit, minus bifi indulxerint, quam nos cum jejunamus, quo certe nialli intenderunt, quam ut virtutes suas pulcherrimas tum acquitas tum infatas in animo tuerentur. Sancta Maria Egyptia (Cor. a. Lap. in Deni. c. 8. v. 4.) admirabilis fuit in virtute penitentia: quo remedio? jejunio; quippe tantum excitat illos fiduciam fere tempi, serenamente calum, quod in illis regionibus adeo nullis nibibus obscuratur, ut *Egyptii*, quoties vellet, roties possit, lytera abique obseculo contemplari. Quid doctrina exinde eruo? O mi Christiane, audiui te nonnunquam conquerentem, quod non ea polles facultate, ut celestibus contemplandis impendere, & illa gratiarum numerorum, quae in animis nostris quotidie de calo instar fatus pluvia decidunt, rite dispicere possis. Neque ad credendum sum difficile: quomodo enim calum contemplari quæas, cum in te & illud densa exhalentur nebulae, & multi vapores ascendunt, quos non sine obfuscatione animi causa ventris ingluvies: *Pinguis venter non dignus es omnimentem,* dicit Hieronymus ap. Sper. script. febri. 90. Quin iam, mi Bone, haud mirum mihi est, quod etiam in illis mysteriis, ad quæ credenda fide Divina attringeris, haud modicam fentias difficultatem, adeo, ut circa animæ immortalitatem, circa Dei eternitatem, circa Eucharisticam Christi presentiam, circa damnatorum supplicia, & beatorum piastra haud modicis nonnunquam dubius labores: nebulae ha fuit ac vapores caufati ab interperantia & ingluvies, quemadmodum enim accepte bens pafus non volat, ait S. Basilus, Hom. 1. ex var. ita intellectus post multas epulas ad coelestia non elevatur. Vis puro, defacatoque intellexu supernas fidei veritates humiliter capere ac credere, moderatus esto in cibo ac potu, hoc enim remedium tibi praescribitur. Augustinus, inquit, ap. Segn. l. c. n. 8. *Sicutum mentem subelevat.*

1. Tanta est virtus, tantaque efficacia orationis, ad quam sancta Mater Ecclesia his tribus feris nos adhortatur, ut Christus Dominus in Evangelio illud petere, & accipere, quasi duo ineparabili conjugat: *Petite, & sci ei ipsi.* Viz ad thronum, & confessum Deificidit. Vix ad thronum, & confessum Deificidit. protus paucis ante diebus fule explicavit. Jam si ulterius querere lubet, quibus ergo admiculis oratio nostra tam feliciter ad thronum Dei faveletur, opportune huic interrogacioni occurrit S. Basilus, Hom. 1. de laud. jejun. inquit: *jejunium & eleemosyna ali sunt, qua preces nobras sublevant in celum: de jejunio befferna die egimus, refat, ut de eleemosyna, qua non minus quam oratio & jejunium inter opera fatigatoria recentetur, imo in ipso facere tribulans nonnunquam pro penitentia injungitur, breviter agamus.* Quid autem dicam? In mentis mibi venit, quod dicitur in Genesi, c. 15. *In illa die peccati Dominus fodus cum Abraham, hac verbis cum legebat, totus admirabundus mecum ipso dicebat: ergone possibile est, ut Optimus Maximus Deus, qui est Rex Regum, & Dominus Dominantium, qui celum at terram & nihil a se producnam gubernat, qui nullius rei externe indiget, absterne in aeternum ex se ipso felicissimus est, ut inquit cum homine, qui fragilis, labilis, instabilis, ac millenis tam corporis quam animæ infirmatibus obnoxius est, in similitudine pacientis fedus pangat, & tanquam ex contractu se obliget. Ita omnino, non solum id possibile, sed Deo perspicuerter uitatum est, ait S. Chrysostomus, ut se nobis debitorum faciat. Sanctus Apollinaris Patriarcha Alexandrinus, (Rozgol. mir. Sand. p. 1. mirac. 46.) ut Nobilium ex infortio depauperatum, & ideo valde paupilanum solaretur, apocham, seu ut ajunt, obligationem fixit, qua le quinqaginta talentorum debitorum ultra scriperat, eamque obligationem tanquam fortuito inventam illi submisit, ac postea integrum summam exolvit. Sic Deus facit, cum ex natura non possit, ex gratia fit hominis voluntarius debitor, interposita sua fide ac auxiliis promittendo, quod haud frigida pauperi porrectum non velit impræstatum relinquere, quod beneficium minimo exhibitet tanquam sibi factum velit accipere, quod bonum temporale amore fui reliquum velit centuplo compendiare. Sed quare Deus tam stricte, quasi ex iustitia se homini obligat?*